

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Η΄.

ΙΟΥΝΙΟΥ 1 1862.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

Ο ΜΥΘΟΠΟΙΟΣ ΒΑΒΡΙΑΣ.

(Συνέχεια και τέλος βρα φυλλ. Ζ΄.)

Τῷ 1809, Ἰταλός τις σοφός Φ. Φούριος τὸ ὄνομα, ἐξίδοτο, ἐκ χειρογράφων τῆς τοῦ Βατικανοῦ βιβλιοθήκης, διαφόρους ἀνεκδότους τοῦ Βαβρίου μύθους· τοῦτο ὅμως ὑπῆρξε προοίμιον σημαντικωτέρων ἐτι ἀνακαλύψεων. Τῷ 1844, πεπαιδευμένος τις Ἑλλην Μηνᾶς Μηνοῖδης, λαβὼν ἐντολὴν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ τοῦ Βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου, τοῦ Κυρίου Βιλλεμέν, ὅπως ἐξετάσῃ τὰς ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ

βιβλιοθήκας, μεταξὺ ἄλλων φιλολογικῶν θησαυρῶν εὔρε καὶ εἰς τὴν ἐν Ἀθῶ Μονῆν τῆς Μ. Λαύρας χειρόγραφον τῶν τοῦ Βαβρίου μύθων ὅπερ εἶχεν ἀπωλεσθῆ ἀπὸ τοῦ Μεσαιῶνος. Ἀντέγραψε δὲ αὐτὸ, διότι οἱ ὑποπτευόμενοι μεγάλην τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καλόγηροι, ἐζήτησαν ὑπέρογκον τιμὴν, τὸ δὲ οὕτω ληφθῆν ἀντίγραφον ἐπέθη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Κυρίου Βουασσονάδου, ὅστις ἐν Ὀκτωβρίῳ τοῦ 1844 ἐξέδωκε λαμπρὰν τῷ ὄντι, ἀλλ' ἄνευ τινὸς ἄλλου προσόντος, τῶν μύθων τοῦ Βαβρίου ἐκδοσιν. Ἡ προσοχὴ τῶν Ἑυρωπαϊῶν σοφῶν ἀπηυθύνθη πάραυτα πρὸς τὸ μέγα εὔρημα. Ὁ Ὀρθόλιος, Βάϊτερ καὶ Λαχμὰν καθήρον εἶτα τὸ κείμενον ἀπὸ πολλῶν ἡμαρτημένων. Ὁ Σνεϊδέβιν, Χέρμαν, καὶ Ἀλχρενς συνεισέφερον σχόλια καὶ διορθώσεις, ὃ δὲ νῦν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἀγγλίας γραμματεὺς Κύριος Γλάδστον ἐπραξε πλείοτερον περὶ Βαβρίου παρ' ὅσον οἰοσθήποτε τῶν Γαλατῶν τῆ Γερμανῶν αὐτοῦ ἐκδοτῶν. ἃ σχόλια αὐτοῦ εἰσε

τῆ ἀληθείᾳ σύντομα, ἀκριβῆ, καὶ τύπος τοῦ ὅτι Λατινικὰ σχόλια ὄφειλον εἶναι, ὁ δὲ πρόλογος αὐτοῦ δὲν ἀφίνει τί ἐπιθυμητὸν ἐπὶ παντός σχεῖν ἔχοντος μετὰ τῆς ἱστορίας τοῦ Βαβρίου, τοῦ φιλολογικοῦ μέρους τοῦ μύθου, τοῦ κειμένου καὶ ἄλλων τινῶν συνεχομένων μετὰ τοῦ βιβλίου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Σὴρ Γ. Λούης διεφώτισεν οὐκ ὀλίγον τὰ περὶ τοῦ Βαβρίου ἕως ἀπὸ τοῦ 1833 πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Μηνωΐδου, γράφας περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ φιλοσοφικῷ Μουσείῳ, καὶ ἐκδόσας τὴν καλῆτεράν συλλογὴν τῶν μύθων καὶ τῆς ἐπιτομῆς αὐτῶν, ἐμάντευσε τὸ μέρος, τοῦτέστι τὰ ἐν τῷ Ἀθωνί Ἑλληνικῷ χειρόγραφῳ, ὅπου περαιτέρω ἔρευναι ἠδύναντο νὰ γίνωσι μετ' ἐπιτυχίας.

Μὲ ὅλας τὰς δυσκολίας τῆς γλώσσης, ὁ Βαβρίας μεταφράσθη τὰ νῦν καὶ ἐστιχογραφήθη Ἀγγλιστί. Ὁ μεταφραστής ὁμολογεῖ ὅτι ἔβρε τὸ ὕψος αὐτοῦ εὐχερῆς, σαφὲς καὶ κομψόν διότι, ὡς φαίνεται, ὁ συγγραφεὺς τοῦ πρωτοτύπου ἐπρόσθεξεν εἰς τὴν ἀρέλειαν καὶ ἀπλότητα, τὰ οὐσιωδέστερα τῆς μυθοποιίας προσόντα παραβαλλομένη δὲ ἡ Ἀγγλικὴ μετάφρασις μετ' ἐκείνων τοῦ Λεστραγγίου, Τζέιμς καὶ ἄλλων, ὁ περιβληθὴς τὴν Ἀγγλικὴν ἐσθῆτα Βαβρίας ὁμοιάζει εὐγενῆ τινὰ ὅστις ἀφοῦ πολὺν χρόνον ἐταπεινώθη περιπατῶν ῥακηνδύτης, συνέβη ν' ἀναλάβῃ αἴφνης τὴν πρῶτην εἰς τὴν κοινωνίαν θέσιν του.

Τὰ ὅρια περιοδικῶν δὲν ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν τὴν καταχώρησιν ἀποσπασμάτων τοῦ πρωτοτύπου ἀκούμεθα δὲ εἰπεῖν συγκεφαλαιούσιν τινὰ περὶ Μυθοποιίας ἐν γένει.

Ὅτι ἡ δι' ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν γνωμικῶν διδασκαλία διὰ μέσων ἀνθρωπίνων, ὑπερανθρωπίνων, ἐμφύχων καὶ πολλὰκις ἀψύχων διαλεγόμενων προσώπων ἔσχε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ, δηλοῦται ἐκ τῶν Ἰνδικῶν καὶ τῶν Ἑβραϊκῶν ἱερῶν συγγραμμάτων. Οἱ γράψαντες τὰς βίβλους τῶν Κριτῶν καὶ τῶν Βασιλειῶν εἰς τὰς Ἱερὰς Γραφὰς τοιοῦτου εἶδους ἀπολόγους μετεχειρίσθησαν. Ὁ Ἰωάθαμ (Κριτ. Θ'. 8) ἐλέγγει τοὺς ἐνοικούντας τὴν Σιγχέμ διὰ τῆς παραβολῆς τῶν δένδρων καὶ τῶν ἀκανθῶν. Ὁ Ἰεπάχαζ περιστέλλει τὴν ἀλαζονείαν τοῦ Ἀμαζίου (Β'. Βασιλειῶν ΙΔ'. 9) διὰ τῆς ἀγγελίας ἣν ὁ σκόλυμος ἔπεμψε πρὸς τὸν κέδρον τοῦ λιβάνου. Αἱ τοσοῦτον ζωηρῶς καὶ προσηκόντως μεταδιδόμεναι διδασκαλαὶ καὶ παραινέσεις, δὲν διέφυγον τὴν ποιητικὴν καὶ κριτικὴν τῶν Ἑλλήνων φαντασίαν. Ὁ Αἰσωπὸς ὅθεν, δὲν ἦτον ὁ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων μυθοποιῶν μολοντί ὑπῆρξε πρῶτος ὁ γράφας συστηματικῶς. Εἰς τὰ Ἔργα καὶ Ἡμέραι τοῦ Ἡσιόδου ἀπαντῶμεν μύθον τῆς Ἀφρόδος καὶ τοῦ Ἰέρακος. Ὁ Ἀρχίλοχος διηγεῖται ἡμῖν τίνι τρόπῳ ἡ Ἀλώπηξ ἐξεδίκηθη τὸν Ἀετὸν, ὅταν οὗτος κατέφαγε τοὺς σκύμνους αὐτῆς. Ὡσαύτως καὶ ὁ Στράβωνος νοθετεῖ τοὺς Ἡμερίους κατὰ τῆς ἐπιβούλου προσελύσεως τοῦ Φαλάριος, διηγούμενος αὐτοῖς τὴν ἀπάτην τοῦ ἀτιθάσσου ἵππου, ὅς τις ὅπως

ἐκδικηθῆ τῆς ἐλάφου ἀφῆκε νὰ τὸν ἐπιβῆ ὁ ἄνθρωπος, καὶ οὕτως ἐγένετο δούλος αὐτοῦ διὰ παντός. Τοσαύτην ἔχαρε δημοτικότητα ὁ τρόπος οὗτος τῆς διδασκαλίας ἐν Ἑλλάδι, ὡστε ὁ Πλάτων ὁ ἐξώσας τὸν Ὀμηρον, παραχωρεῖ ἐν τιμῶν τῷ Αἰσωπῷ θέσιν ἐν τῇ ἰδανικῇ αὐτοῦ Πολιτείᾳ. Γινώσκουμεν δὲ θετικῶς ὅτι ἡ μεταφορὰ ἐνὸς Αἰσωπικοῦ μύθου εἰς Ἰαμβικὸν μέτρον, ἀπησχόλει τὰς τελευταίας τοῦ Θείου Σωκράτους στιγμᾶς.

Αἰῶνες τινὲς καὶ τόποι ἐν τῷ σκότει ἢ ἐν δουλείᾳ, διάγοντες, ἐπιδέχονται μόνον σκοτεινοὺς τρόπους ἐκφράσεως τῶν ἰδεῶν ὑπῆρξαν δὲ καιροὶ καθ' οὓς περιορισμοὶ ἐπὶ τῶν ἐλευθέρων ἀγορεύσεων δὲν ὑπῆρχον, καὶ μὴλαυτὰ οἱ ἄκραταὶ παρωργίζοντο ὅσάκις τοῖς προσεφέρετο ῥητῶς καὶ ἂν εὐθείας ἢ καλῆ συμβουλῆ. Ὅταν οἱ Ῥωμαῖοι δημότικι ἀπεσύρθησαν πρὸς τὸ ἱερὸν Ὄρος τῆς αἰωνίας Πόλεως, τοσοῦτον ὠργίσθησαν κατὰ τῶν Πατρικίων, ὡστε ἐφαίνοντο ὡς ἄλλοι παράφρονες τότε δὲ ὁ Μενέλιος Ἀγρίππας ἐκρινεν εὐλογον νὰ τοῖς εἴπῃ, πάλιν μετ' ἄλληγορίας, « τί ἔπαυον οἱ πόδες τοῦ σώματος ὅταν ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν κοιλίαν. » Ὁ Τιθέριος, ἄλλοτε, ὤθησε τὸν Κρεμίτιον Κόρδον εἰς αὐτοχειρίαν, ἀφοῦ πρότερον ἔκαυσε τὰ βιβλία του, διότι ἐν αὐτοῖς ὠνόμασεν ἕνα τῶν δολοφόνων τοῦ Καίσαρος, « τελευταῖον τῶν Ῥωμαίων. » Ἀφ' ἑτέρου δὲν ἠννόησε φαίνεται τὰς περὶ τυραννίας αὐτοῦ συμβολικὰς νύξεις εἰς τοὺς μύθους τοῦ Φαίδρου. Οἱ μῦθοι τὸ πάλαι ἀνεπλήρουν, ἐν ἐλλείψει τοῦ τύπου, τὰς σατύρας τῆς Τρακατρούκας καὶ τῶν Σαριβαρῆ τῶν ἡμερῶν μας, ἐὰν δὲ ἦτο δυνατὸν νὰ γνωρίζωμεν ἀπάσας τὰς συγχρόνους αὐτῶν περιστάσεις καὶ τὰ καθέκαστα, ἠδυνάμεθα νὰ ἀνιχνεύσωμεν εἰς τὸν Αἰσωπὸν καὶ Φαίδρον σαρκασμοὺς τινὰς οὐδόλους ὑποδεστέρους τῶν τοῦ νεωτέρου Ῥωμαίου Πασκουίνου καὶ τοῦ Ἀγγλοῦ Πούντε.

Βοηθοῦσιν ἡμᾶς ὡσαύτως οἱ μῦθοι πρὸς κατάληξιν τῆς φυσικῆς ἱστορίας, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐξημερωθέντα ζῶα καὶ θηρία. Εἰς τὸν Βαβρίαν τὰ πρῶτιστα διαλεγόμενα πρόσωπα εἰσὶν ὁ Λέων καὶ ἡ Ἀλώπηξ, ἰδίως δὲ τὸ πρῶτον, οἷοτε ἀντιπροσωπεῖον τὸν βασιλέα τῶν ζῶων μετὰ τῆς τίτλους καὶ προτερήματα βασιλικά. Εὐρίσκομεν δὲ πολλὰς ἀποδείξεις ὅτι ὁ Λέων ἦτο τότε κοινὸς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καὶ τῇ Βορείῳ Ἑλλάδι. Ἡ Τίγρις οὐδέποτε ἀπαντᾶται ὡς πρόσωπον εἰς τοὺς Αἰσωπικοὺς μύθους, καὶ τοῦτο ἐνίοτε ἀναφέρεται εἰς ἐκείνους τοῦ Βαβρίου, καὶ τοῦτο, διότι μέχρι τῆς ἐκστρατείας Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου ἡ Τίγρις ἦτον ἄγνωστος ἐν Ἑλλάδι. Ἡ Λεοπαρδαλις ἀπαντωμένη ἅπασι εἰς τὸ Β'. μέρος § 72 καὶ ἐμπέπτουσε εἰς τὸ Α', μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ὡς ἰθαγενὲς τῆς τῆς Ἀραβίας καὶ Συρίας ζῶον συνέχον δὲ πολλάκις μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων τὴν Τίγριν μετὰ τῆς Λεοπαρδαλιδος.

Παρὰ τὰ κατοικίδια ζῶα, τοῦτέστι τὸν ἵππον, τὸν βόα,

τὸν ὄνον, τὴν αἶγα, τὸ πρόβατον, τὸν κύνα καὶ τὸν αἰλουρον, ἀπαντῶμεν εἰσαγόμενα εἰς τοὺς μύθους τὸν λύκον, τὴν ἔλαφον καὶ ἐνίοτε τὴν ἄρκτον. Ἡ κάμηλος καὶ ὁ πίθηξ σπανίως φαίνονται ὁ χοῖρος, καθὼ ἀκάθαρτος, ἐστὶ σπανιώτερον. Ὁ ἐλέφας δὲν ἀπαντᾶται πώποτε. Ὁ ἀλέκτωρ παριστα ἐπιφανέστατον εἰς τοὺς Αἰσωπικοὺς μύθους μέρος τὸ πτηνὸν τοῦτο εἰσήχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς Ἀσίας μετὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ὀμήρου. Οἱ ἀλέκτορες τοῦ Πόντου ὑπῆρξαν πάντοτε οἱ διασημότεροι.

Ἡ συλλογὴ τῶν μύθων τοῦ Βαβρίου εἶναι εἰσέτι ἀτελής. Κατετάχθησαν οὗτοι κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἀντικειμένων. Μέχρι τοῦ νῦν ἐφθασαν εἰς τὸ ψηφίον *Ο μικρόν* δὲν ἀμφιβάλλομεν δὲ ποσῶς ὅτι περαιτέρω ἔρευναι εἰς τὰ Μοναστήρια τῆς Ἀνατολῆς θέλουσι παρέξει καὶ ἄλλους μύθους οὐχ ἥττον σημαντικούς.

P. II.

ΑΤΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ

ὑπὸ τοῦ Γάλλου Κόμητος ΛΑΣ ΚΑΖ (LAS CASES)

(Συνέχεια Ὁρα Φυλ. Ι. ΣΤ')

Διακρίσεις τοῦ Λόρδου Κέθ ἐν ὀνόματι τῶν ὑπουργῶν.

« Ἐπειδὴ ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης ἐπιθυμεῖ ἴσως νὰ μάθῃ ἀνευ ἀναβολῆς τὰ περὶ τοῦ ἀτόμου τοῦ ληφθέντα μέτρα παρὰ τῆς Βρεττανικῆς κυβερνήσεως, ἡ Ἰμ. Ἐντιμότης θέλει τῷ διαβιβάσει τὰς ἀκολουθούσας κοινοποιήσεις.

« Ἠθέλαμεν φανῆ λίαν ἀσυνεπεῖς εἰς τὰ ἀπέναντι τῆς πατρίδος μας καὶ τῶν συμμάχων κρατῶν καθήκοντά μας, ἐὰν παρεχωροῦμεν εἰς τὸν στρατηγὸν Βονοπάρτην τὰ μέσα ἢ τὴν εὐκαιρίαν ὅπως διαταράξῃ ἐκ νέου τὴν Εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην ὅθεν, καθίσταται ἐπ' ἀνάγκης ἵνα ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία τοῦ στρατηγοῦ περιορισθῇ, καθ' ὅσον ἐπιτάσσουσι τὰ ρηθέντα ἀπαραβίαστα καθήκοντά μας.

« Ἡ νῆσος τῆς Ἀγίας Ἑλένης ὠρίσθη ὡς μέλλουσα διαμονὴ του τὸ κλίμα τῆς νήσου ταύτης εἶναι ὑγειεινὸν ἢ δὲ γεωγραφικῆ αὐτῆς θέσις ἀπαλλάτει τὸν στρατηγὸν τοῦ αὐστηροῦ ἐκείνου περιορισμοῦ ὃν ἤθελεν ὑποστῆ (ἐνεκεν τῶν κατὰ πάσης ἐνδεχομένης ἀποδράσεως αὐτοῦ ληφθησόμενων παρ' ἡμῶν μέτρων) ἐὰν ἄλλο τί μέρος ὠρίζετο ὡς διαμονὴ αὐτοῦ.

« Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν στρατηγὸν Βοναπάρτην νὰ ἐκλέξῃ μετὰ τῶν ἀκολουθησάντων αὐτὸν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐκτὸς τῶν στρατηγῶν Σαβαρῆ καὶ Λαλλεμάν, τρεῖς ἀξιωματικούς οἵτινες μετὰ τοῦ χειρουργοῦ αὐτοῦ δύνανται νὰ τὸν συνοδεύσωσιν εἰς Ἀγίαν Ἑλένην δὲν συγχωρεῖται ὅμως αὐτοῖς νὰ ἐγκαταλείψωσι μετὰ ταῦτα τὴν νῆσον ἀνευ ἀδείας τῆς Βρεττανικῆς κυβερνήσεως.

« Ὁ ἀντιναύαρχος Σὴρ Γεώργιος Κοκμποῦρν, ὅστις διορίσθη γενικὸς διοικητὴς τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλιῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν παραπλησίων θαλασσῶν, θέλει ὀδηγήσει τὸν στρατηγὸν Βοναπάρτην μετὰ τῆς συνοδείας του εἰς Ἀγίαν Ἑλένην, θέλει δὲ λάβει ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς παρουσίας διαταγῆς λεπτομερεστέρως πληροφορίας.

« Ὁ σὴρ Γ. Κοκμποῦρν θὰ ἦναι, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἔτοιμος πρὸς ἀπόπλουν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅθεν λίαν ἐπ' ἀνάγκης ὑπάρχει ἵνα ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης ἐκλέξῃ ὅσον τάχιστα τὰ ἄτομα ἅπερ μέλλουσι νὰ συνοδεύσωσιν αὐτόν. »

Καίτοι ἐγνωρίζομεν καὶ περιεμένομεν τὴν εἰς Ἀγίαν Ἑλένην ἐξορίαν μας, ἡ ἀγγελία ὅμως αὕτη κατελύπησε καὶ ἀπήλπισεν ἅπαντας. Ἐν τούτοις, ὁ Αὐτοκράτωρ ἀνάβας πάλιν κατὰ τὴν συνθήειαν του ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐνεφανίσθη γαλήνιος καὶ ἀτάραχος ὡς πάντοτε εἰς τὸ περιεργον καὶ συρφετώδες πλήθος.

Οἱ στρατηγοὶ Σαβαρῆ καὶ Λαλλεμάν δὲν δύνανται νὰ ἀκολουθήσωσι τὸν Αὐτοκράτορα.

Δευτέρα 31. — Ἡ θέσις μας ἦν φρικώδης αἰ συμφοραὶ μας ἀνέκφραστοι ἐπαύομεν πλέον τοῦ ζῆν διὰ τὴν Εὐρώπην, διὰ τὴν πατρίδα μας, διὰ τοὺς φίλους μας, ἀπώλετο τοῦ λοιποῦ δι' ἡμᾶς πᾶσα ἀνεσις, πᾶσα εὐημερία ἡμεῖς ἀληθῶς ἐλεύθεροι νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Αὐτοκράτορα ἢ ὄχι, ἀλλὰ τοῦτο ἦν δοκιμασία μαρτύρων δηλαδὴ ἐπρόκειτο νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν θρησκείαν, τὰς δοξασίας μας ἢ ν' ἀπωλεσθῶμεν. Καὶ ἄλλο τί συμβεβηκὸς περιέπλεκεν ἐτι μᾶλλον τὰς συμφορὰς μας ἡμερικὴ δηλ. ἐξαιρέσις τῶν στρατηγῶν Σαβαρῆ καὶ Λαλλεμάν οἵτινες ἔμενον ἀπόπληκτοι ὑπὸ τοῦ τρόμου οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἀπόβλητοι δὲν ἔβλεπον εἰμὴ τὴν λαμητόμον ἐνώπιον αὐτῶν ἦσαν βέβαιον ὅτι ἡ Ἀγγλία μὴ διακρίνουσα τὰς πολιτικὰς πράξεις τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τὰ ἐν εἰρήνῃ διατελοῦντι κράτει πολιτικὰ ἐγκλήματα, ἤθελε τοὺς παραδώσει εἰς τοὺς ἐχθρούς των ἵνα ὑποστῶσιν τὴν καταδίκην των. Πλὴν τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι τοιαύτη κατὰ τῶν νόμων ὕβρις, τοιοῦτον κατ' αὐτῆς τῆς Ἀγγλίας αἰσχος ὡστε ποτὲ δὲν ἤθελε τὸ πιστεύσει τις, ἵνα δὲ τὸ ὑποθέσει μόνον ὄφειλε νὰ ἦναι ἀπόβλητος ὡς

αυτοί. Ἐξ ἄλλου, δὲν ἐδίστασαμεν ποσῶς ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι σταθερὰ βούλησις ἀπάντων ἡμῶν ἦν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Αὐτοκράτορα καὶ ὅτι ἐν μόνον ἐφοβεῖτο ἕκαστος, τοῦ νὰ ἴδῃ δηλαδὴ ἑαυτὸν ἀπόβλητον τῆς συνουσίας.

Ὁ Αὐτοκράτωρ με ἐρωτᾷ ἐὰν προτίθεμαι νὰ τὸν ἀκολουθήσω ἐν Ἀγίᾳ Ἐλένῃ.

Τρίτη 1 Αὐγούστου. — Διακείμεθα εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν πάντοτε. Ἀπὸ πρωΐας ἔλαβον ἐπιστολὴν ἐκ Λονδίνου δι' ἧς μοι ἐζήτησαν νὰ μοι ἀποδείξουν ὅτι ἦν σφάλμα, ἦν ἐγκλημα νὰ ἐγκαταλείψω τὴν πατρίδα μου· τὸ αὐτὸ ἄτομον ὅπερ μοι ἀπηύθυνε τὴν ἐπιστολὴν ἔγραψε καὶ εἰς τὸν πλοίαρχον Μαϊϋτλανδ ἵνα συνενώσῃ τὰς προσπαθείας του μετὰ τῶν συμβουλῶν του ὅπως με ἀποτρέψῃ τοῦ ἀπελπιστικοῦ σκοποῦ μου. Πλὴν εἰς τοὺς πρώτους λόγους τοῦ πλοίαρχου τὸν διέκοψα, παρατηρῶν αὐτῷ ὅτι ἡ ἡλικία μου δὲν ἐπεδέχεται συμβουλὰς.

Ἀνεγίνωσκον καθημερινῶς τῷ Αὐτοκράτορι τὰ διάφορα δημόσια φύλλα. Σήμερον εὐρέθησαν δύο μετὰ τῶν ἄλλων ἄτινα εἴτε ἐξ εὐμενείας ἀπεστάλησαν εἴτε διότι αἱ γνώμαι ἤρχισαν νὰ διαιρῶνται, καὶ ἄτινα μᾶς ὑπερασπίζοντο μετὰ ζήσεως ὑπερέτρου ἀποζημιούντα ἡμᾶς ἀπὸ τῶν βαναύσων ὕβρεων ὧν ἐπληθον τὰ ἄλλα. Ἠλπίζαμεν ὅτι τὸ ὑψηλὸν αἶσθημα τῶν γενναίων πράξεων ἤθελε διαδεχθῆ τὸ μῖσος ὅπερ εἰς ἐχθρὸς διήγειρε καθ' ἡμῶν· ἐσυλλογίσθημεν ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ πλείστοι ὑπάρχον γενναῖαν ἔχοντες καρδίαν οἵτινες ἤθελον καταστῆ θερμοὶ ἡμῶν συνήγοροι, κ.τ.λ., κ.τ.λ.

Τὸ πλῆθος τῶν ἀκατίων ἠύξανε καθεκᾶστην ὁ Αὐτοκράτωρ ἐνεργανίζετο πρὸς τὸν ὄχλον κατὰ τὸ σύνθημα, ἡ δὲ ὑποδοχὴ ἦς ἐτύγγανε καθίστατο ὀσημέραι εὐμενεστέρα.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ, ὁ Αὐτοκράτωρ διέκειτο πρὸς ἡμᾶς ὡς ἐὰν εὐρίσκετο ἐν τῷ Κεραμεικῷ πλείστοι, διαφόρου βαθμοῦ καὶ τάξεως ἕκαστος, εἰχόμεν ἀκολουθήσει αὐτὸν κατὰ τὴν ἐκ Γαλλίας ἀναχώρησίν του, πλὴν μόνον ὁ μέγας στρατάρχης καὶ ὁ δούξ τοῦ Ῥοβίγου ἔβλεπον αὐτὸν τακτικῶς, ἐνῶ ἄλλοι πολλοὶ ἐκ τῶν τῆς συνουσίας δὲν τὸν ἐπλησίαζον καὶ δὲν τῷ ὠμίλου συνέχιστον παρ' ὅσον ἐποίουν τοῦτο ὅτε εὐρίσκετο ἐν Παρισίοις. Ἐγὼ ἐκαλούμην παρ' αὐτῷ ἐντὸς τῆς ἡμέρας ὁσάκις ὑπῆρχον ἔγγραφα πρὸς μετάφρασιν καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ Αὐτοκράτωρ ἔλαβεν ἀνεπαισθῆτως τὴν συνήθειαν νὰ με καλῆ καθεσπέρας περὶ τὴν ὀγδόην καὶ νὰ συνδιαλέγηται μετ' ἐμοῦ.

Σήμερον, ἐνῶ ἡ συνομιλία ἐπὶ διαφορῶν περιστρέφετο

ἀντικειμένων με ἠρώτησε ἂν θὰ τὸν ἀκολουθήσω εἰς Ἀγίαν Ἐλένην. Ἀπήντησα μετὰ τῆς μεγαλητέρας εἰλικρινείας καθότι τὰ αἰσθήματά μου ἦσαν τοιαῦτα. Τῷ εἶπον ὅτι ἐγκαταλείπων τοὺς Παρισίους ἵνα τὸν ἀκολουθήσω εἶχον λάθει ὑπ' ὄψιν τὰς περιπετίας ἀπάσας, ἡ δὲ εἰς Ἀγίαν Ἐλένην ἐξορία οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν παρίστα· πλὴν τῷ καθυπέβαλλον συγχρόνως ὅτι ἡμεῖς πολλοὶ περὶ αὐτὸν, ὅτι ἡ Βρετανικὴ κυβέρνησις τρεῖς μόνον ἐξ ἡμῶν τῷ ἐπέτρεπε νὰ λάβῃ, ὅτι πολλοὶ με ἐθεώρουν ἐγκληματίαν ὡς ἐγκαταλείποντα τὴν οἰκογένειάν μου, ὅτι πρὶν τὸν ἀκολουθήσω εἶχον ἀνάγκην διὰ τὴν οἰκογένειάν μου, διὰ τὴν συνειδήσιν μου αὐτὴν, νὰ βεβαιωθῶ ὅτι ἤθελον εἶσθαι χρήσιμος καὶ ἀναγκαῖος πρὸς αὐτὸν, ἐνὶ λόγῳ, ὅτι ἵνα τὸν συνοδεύσω ὄφειλον νὰ ἐκλεχθῶ παρ' αὐτοῦ, ὅτι ἐξ ἄλλου ἡ τελευταία αὐτῆ παρατήρησις οὐδεμίαν ὑστεροβουλίαν ὑπέκρυπτε διότι τῷ εἶχον ἀφιερῶσαι τοῦ λοιποῦ τὸν βίον μου ὀλόκληρον.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ κυρία Βερτρᾶν, δίχως νὰ προσκληθῆ ἢ κἂν ν' ἀναγγεληθῆ, εἰσῆλθε ὁραματικῶς καὶ ἐκτὸς ἐκείνης ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Αὐτοκράτορος κραυγάζουσα νὰ μὴ ὑπάγῃ ὁ Αὐτοκράτωρ εἰς Ἀγίαν Ἐλένην ἢ νὰ μὴ συμπαραλάβῃ τουλάχιστον τὸν σύζυγόν της. Ἐπὶ τῇ ἐκπλήξει ὅμως, τῇ ἀπαθείᾳ καὶ τῇ ἀπαράχῃ ἀπαντήσας τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐξήλθε ὁδῶς καὶ εἰσῆλθε, ἐνῶ οὗτος ἐκπληκτος πάντοτε, με ἠρώτα: — Ἐννοεῖτε τίποτε ἐξ ὧν τούτων; Αἶφνης ἠκούσαμεν ὀξείας κραυγᾶς καὶ τὸ πλήρωμα ὅλον συρρέον εἰς τὸν πρόμνην τοῦ πλοίου· ὁ Αὐτοκράτωρ με διέταξε νὰ σημάνω τὸν κωδωνίσκον ἵνα πληροφορηθῶμεν περὶ τῶν διατρεχόντων· ἦτο ἡ κυρία Βερτρᾶν, ἥτις ἄμα ἐξεληθούσα τοῦ δωματίου τοῦ Αὐτοκράτορος ἠθέλησε νὰ ῥιφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ὁποίαν μόλις καὶ μετὰ κόπων ἀνεχαίτισαν. Πᾶς τις ἀναλογισθῆτω τὴν θέσιν ἐν ᾗ διετελοῦμεν.

Ἀξιοσημεῖωτοι λόγοι τοῦ Αὐτοκράτορος.

Τετάρτη 2, Πέμπτη 3. — Περὶ τὴν πρωΐαν ὁ δούξ τοῦ Ῥοβίγου με πληροφοροῦει ὅτι προώρισμαι δι' Ἀγίαν Ἐλένην· ὁ Αὐτοκράτωρ συνομιλῶν μετ' αὐτοῦ τῷ εἶπεν ὅτι καὶ ἐὰν δύο μόνον προῦκειτο νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν ἤθελον εἶσθαι εἰς ἐξ αὐτῶν, καθότι περιέμενον ἀπ' ἐμοῦ παρηγορίαν οὐχ ἦττον δὲ καὶ ὠφέλειαν. Τῇ εὐμενεῖᾳ μόνῃ τοῦ δουκὸς τοῦ Ῥοβίγου ὀφείλω τὴν γλυκεῖαν εὐχαρίστησιν τοῦ γινώσκαι τοὺς λόγους τούτους τοῦ Αὐτοκράτορος διὸ καὶ εὐγνωμονῶ αὐτῷ, καθότι ἀλλῶς ἤθελον μοι εἶσθαι αἰωνίως ἄγνωστοι. Εἰς ἐμὲ οὐδὲν εἶπεν ὁ Αὐτοκράτωρ ὅτε ἀνεφέραμεν περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου· πλὴν τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια του, θέλω δὲ πολλάκις ἀποδείξει τοῦτο.

Μετ' οὐδενὸς ἐκ τῶν τῆς ἀκολουθίας τοῦ Αὐτοκράτο-

ρος ἤμην ἀληθῶς φίλος, ἐκτὸς τοῦ στρατηγῶν Βερτρᾶν καὶ τῆς συζύγου του παρὰ τῶν ὁποίων πλείστας ἔλαβον περιποιήσεις κατὰ τὴν ἐν Ἰλλυρία περιόδιόν μου ἐνθα ὁ στρατηγὸς ἦν τότε γενικὸς διοικητής.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν εἶχον ποτὲ ὁμιλήσει τῷ δουκὶ τοῦ Ῥοβίγου διότι προλήψεις τινὲς με ἀπεμάκρυνον ἀπ' αὐτοῦ· ἄμα ὅμως ἴδαμεν ἀλλήλους καὶ αἱ προλήψεις ἄπασαι κατέπεσαν.

Ὁ Σαβαρῆ ἠγάπα εἰλικρινῶς τὸν Αὐτοκράτορα· εἶχε καρδίαν γενναῖαν, εὐθείαν καὶ εὐγνωμόνα, ἦτο ἐπιδεκτικὸς εἰλικρινοῦς φιλίας καὶ ἠθέλαμεν ἀναμφιβόλως συνδεθῆ σενῶς ἐὰν ἔμενε μεθ' ἡμῶν· εἶθε ποτὲ νὰ δυνηθῆ νὰ ἐννοήσῃ ὁποῖα αἰσθήματα ἔτρεπον πρὸς αὐτόν!

Ὁ Αὐτοκράτωρ μ' ἐκάλεσε τὴν ἐσπέραν, κατὰ τὸ συνήθες, ἵνα συνδιαλεχθῶμεν μετὰ διαφόρους συνομιλίας ἀνεφέραμεν καὶ περὶ τῆς Ἀγίας Ἐλένης.

Ὁ Αὐτοκράτωρ μοι ἐζήτησε πληροφορίας ἐπὶ τῆς νήσου, με ἠρώτησεν ἂν ἠδύνατό τις νὰ ζήσῃ ἐν αὐτῇ, κ.τ.λ. κ.τ.λ. . . . « Μόλα ταῦτα, μοι εἶπεν ἐπὶ τέλους, εἶναι » τάχα βέβαιον ὅτι θὰ ὑπάγῃ; Μὴ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὑπο- » τελής τοῦ ἄλλου ὅταν ἄπαξ θελήσῃ νὰ παύσῃ τοῦ εἶ- » ναι τοιοῦτος; »

Περιεπατῶμεν ἐν τῷ δωματίῳ του· ἦτο γαλήνιος πλὴν κατηφῆς καὶ σχεδὸν ἀφηρημένος.

« Φίλτατέ μοι, ἐξηκολούθησεν, μοι ἐπέρχεται κάποτε ἡ » ἐπιθυμία νὰ σᾶς ἐγκαταλείψω, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι τόσῳ » δύσκολον· μικρὰ τις ἐξαψὶς τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τὸ πᾶν » τετέλεσται· ἐγὼ μὲν ἡσυχάζω ὑμεῖς δὲ ἐπανακάμπετε » εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν οἰκογενειῶν σας. . . . Καθ' ὅσον » μᾶλλον αἱ ἀρχαί μου οὐδὲν παρεμβάλλουσι πρόσκομμα, » διότι εἰμὶ ἐξ ἐκείνων οἵτινες φρονοῦσιν ὅτι αἱ κολάσεις » τοῦ ἄλλου κόσμου εἰσὶ χίμαιραι φαντασίας, μῦθοι οὐς » ἐπινοήσαντο πρὸς ἀντιστάθμισιν τῶν ὑπισχυομένων » ἡμῖν ἠδονῶν τῆς μελλούσης ζωῆς. Ὁ Θεὸς βεβαίως ἐν » τῇ ἀπειρῷ του ἀγαθότητι δὲν ἤθελεν ἀνεχθῆ τοιαύτην » ἀνταπόδοσιν, πρὸ πάντων διὰ πράξιν οἷα ἡ προῦσα. » Πλὴν καὶ τούτων ὧν ὑποθεθέντων, ἡ αὐτοχειρία εἶ- » ναι ἐν μέσῳ ὅπως ἀπέλθῃ τις ταχύτερον παρ' αὐτῷ. »

Ὡς ἐννοεῖ ἕκαστος, κατεκράυγασα κατὰ τῆς τοιαύτης ιδέας· οἱ ποιηταὶ, οἱ φιλόσοφοι εἶπον ὅτι ὁ ἄνθρωπος καθίσταται ἀντάξιός τῶν θεῶν παλαιῶν πρὸς τὴν δυστυχίαν· αἱ ἦτται καὶ ἡ καρτέρια εἰσὶ πολλάκις ἐνδοξοί, ἀνὴρ δὲ τοιοῦτου ὑψηλοῦ καὶ γενναίου χαρακτήρος δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ ἐξευτελισθῆ ἐξισούμενος μετὰ τῶν βαναυσωτέρων ψυχῶν. Ἐκεῖνος ὅστις μᾶς ἐκυβέρνησε τοσοῦτον ἐπιδόξως, ἐκεῖνος ὅστις ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ τῆς ὑψηλῆς καὶ διευθέτης τῶν τυχῶν τοῦ κόσμου δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ τέρμα εἰς τὸν βίον του ὡς χαρτοπαίκτης ἐν ἀπελπισίᾳ ἢ ὡς ἀπατηθεὶς ἐραστής. Τί

ἤθελον ἄρα καταστῆ ἐκεῖνοι οἵτινες εἰς αὐτὸν ἠλπίζον, εἰς αὐτὸν ἐπίστευον; ἤθελον ἄρα ἐγκαταλείψῃ ὡς ῥίψασις τὸ πεδῖον τῆς μάχης εἰς τοὺς ἐχθρούς του; Μόνῃ ἡ διακαῆς ἐπιθυμία τῶν τελευταίων τούτων τοῦ νὰ ἴδωσι τὸν Ναπολέοντα ἐκλείποντα, οἱ ἀναφανδὸν καταβαλλόμενοι αὐτῶν ἀγῶνες πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ποθομένου, ἤρουν ὅπως ἀναγκάσωσι τὸν Αὐτοκράτορα εἰς ἀντίστασιν. Εἶτα τίς ἐγίνωσκε τ' ἀπόκρυφα τοῦ χρόνου; Τίς ἠδύνατο ἀποφανθῆναι περὶ τοῦ μέλλοντος; Τί δὲν ἠδύνατο νὰ συμβῆ ἐκ μιᾶς ἀπλῆς μόνον ἀλλαγῆς ὑπουργείου, ἢ ἐκ τοῦ θανάτου ἐνὸς πρίγγιπος ἢ τινὸς τῶν πιστῶν του; Τί δὲν ἠδύνατο νὰ συμβῆ ἐὰν πάθος τι ἢ διχόνοια διηγείρετο; . . .

« — Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων εἰσὶν ἀξίολογοί, ἔλεγεν » ὁ Αὐτοκράτωρ· ἀλλὰ τί θὰ κάμωμεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο » τῆς ἀπωλείας; »

« — Μεγαλειότατε, θὰ ζῶμεν διὰ τοῦ παρελθόντος· δὲν » ἀπολαύομεν τάχα τοῦ βίου τοῦ Καίσαρος, τοῦ Ἀλε- » ξάνδρου; Θέλετε ζῆ Μεγαλειότατε ἀναγινώσκων τὰς » λαμπρὰς σελίδας τοῦ παρελθόντος βίου σας! »

« — Λοιπὸν, εἶπε, θὰ γράψωμεν τ' Ἀπομνημονεύματα » μας· Ναι, πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν· ἡ ἐργασία εἶναι ὡσαύτως » τὸ δρέπανον τοῦ χρόνου. Τοῦ λοιποῦ, ἕκαστος ὀφείλει » νὰ ὑποστῆ τὸ πεπρωμένον του· τοιαύτη εἶναι ἡ μεγίστη » φιλοσοφία μου· (α) λοιπὸν, πληρωθῆτω τὸ πεπρωμένον! » Καὶ λαμβάνων ἀφ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἦθος ἄφροντι καὶ » σχεδὸν φαιδρὸν, ἐνησχολήθη ἐπὶ ἄλλων ἀντικειμένων ὅ- » λως διόλου ἀσχετίων μετὰ τῆς καταστάσεως μας. »

(ἀκολουθεῖ)

(α) Ἴδου παλαιὸν τι ἔγγραφο ὅπερ ὁ ἄνωθι διάλογος καθιστᾷ πολὺτιμον· εἶναι ἐν διάταγμα τοῦ Πρώτου Ἰπάτου πρὸς τὴν φρουράν του κατὰ τῆς αὐτοχειρίας.

Διάταγμα τῶν 22 Ἀρθεστηριῶνος ἔτος Ι'.

« Ὁ ἐπιλεκτός Γκομπαιν αὐτοχειριάσθη ὑπὸ ἔρωτος· ἦτο τῷ ὄντι » ὠραία ἀφορμή, εἶναι δὲ ἡ δευτέρα φορὰ καθ' ἣν συμβαίνει τὸ » τοιοῦτον εἰς τὸ τάγμα τῶν ἐπιλέκτων. »

« Ὁ Πρώτος Ἰπάτος διατάττει νὰ κοινοποιηθῆ εἰς τὴν φρουράν » ὅτι. »

« Εἰς στρατιώτης ὀφείλει νὰ νικᾷ τὴν θλίψιν καὶ τὴν μελαγ- » χολίαν τῶν παθῶν· ὅτι τὸ νὰ ὑποφέρῃ τις μετὰ καρτερίας τὰς δ- » δύνας τῆς ψυχῆς εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἴσταται ἀκλόνητος ὑπὸ τὸ » πῦρ κανονοστοιχίας. »

« Τὸ νὰ ἐγκαταλείπεται τις εἰς τὴν λύπην δίχως ν' ἀντιπαλαίσῃ, » τὸ νὰ φανευθῆ ὅπως ἀπαλλαγθῆ, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐγκαταλείψῃ » τὸ πεδῖον τῆς μάχης χωρὶς νὰ νικήσῃ. »

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ

ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΩΝ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΩΝ
ΝΗΣΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. "Ορα Φυλλ. Ε'.)

Περὶ τῶν Δρυϊδῶν.

Τὸ ὄνομα τῶν Δρυϊδῶν παράγεται ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς Κελτικῆς λέξεως *deru* σημαίνουσης τὴν δρῦν. Οἱ λειτουργοὶ οὗτοι τῆς Θεότητος διηροῦντο εἰς διαφόρους τάξεις τὴν ἀνωτάτην τῶν ὁποίων ἀπήρτιζον οἱ κυρίως Δρυῖδαι, ὄντες οἱ ἀνώτατοι ἄρχοντες καὶ τοσοῦτου σεβασμοῦ παρὰ τῶν ὑποδεστέων τάξεων ἀξιούμενοι, ὥστε παρόντων αὐτῶν ὄφειλον ἐκεῖνοι ν' ἀπομακρύνωνται, ἐκτός ἐὰν ἐδίδετο αὐτοῖς ἡ ἄδεια τοῦ νὰ μείνωσι. Τὰς κατωτέρας ταύτας τάξεις συνεπλήρουν οἱ Βάρδοι, οἱ Σαβρόνιδαι καὶ οἱ Οὐβάδοι ἢ Βάται.

Οἱ Βάρδοι, τῶν ὁποίων τὸ κελτικὸν ἐπίσης ὄνομα σημαίνει ἀοιδόν, συνοδευόμενοι ὑπὸ κινυρῶν ἐξῆμνον καὶ ἐψάλλον τὰς πράξεις τῶν ἡρώων διὰ στίχων πρὸς οὐς μεγάλη τιμὴ ἀπεδίδετο, διότι ἐβεβαίωτο ὅτι οὗτοι εἶχον τὴν δύναμιν ν' ἀπαθανατίζωσι. Καίτοι δὲ ἦττον ἰσχυροὶ τῶν Δρυϊδῶν, οἱ Βάρδοι οὗτοι τοσαύτην ὑπόληψιν ἔχαιρον παρὰ τῷ λαῷ, ὥστε παρρησιαζόμενοι αὐτῶν ἐνώπιον δύο ἐχθρικών στρατοπέδων κατὰ τὴν ὥραν τῆς συμπλοκῆς, κατέθετον τὰ ὄπλα καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὅπως ἀκούσωσι τὰς προτάσεις των. Οἱ Σαβρόνιδαι ἐδίδασκον τὴν νεολογίαν προσπαθοῦντες νὰ ἐμφυτεύσωσιν αὐτῇ αἰσθημάτων ἀρετῆς καὶ κοσμιότητος. Οἱ Οὐβάδοι ἢ Βάται εἶχον τὴν φροντίδα τῶν θυσιών, καταγινόμενοι καὶ εἰς τὴν μελέτην τῆς φύσεως. Ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου οἱ Δρυῖδαι ἐπεφυλάξαντο εἰς ἑαυτοὺς τὰς θρησκευτικὰς ὑπηρεσίας, τῶν ὑποδεστέων λειτουργῶν οὐδὲν ὑπόρηγμα ἐξασκούντων εἰμὴ ἄδεια τῶν Δρυϊδῶν.

Οἱ Δρυῖδαι τῶν ὁποίων ἡ καταγωγὴ σκοτιζέται ὑπὸ τῶν νεφῶν τῆς μᾶλλον μυθώδους ἀρχαιότητος, κεκρυμμένοι ἐντὸς τῶν δασῶν διῆγον βίον αὐστηρότατον, δίδοντες ἐντεῦθεν παντοίας συμβουλὰς εἰς διάφορα ἐπὶ τούτῳ τῷ σκοπῷ ἐρχόμενα ἔθνη. Καὶ αὐτὸς δ' ὁ Καῖσαρ, ὅστις δὲν ἐθαύμαζεν εἰμὴ τὰς ἐξόχους ἀρετὰς, τόσον ἐξεπλάγη ἐκ τῆς διαίτης καὶ τῶν γνώσεων αὐτῶν, ὥστε δὲν ἠδυνήθη ν' ἀρνηθῆ τὴν πρὸς αὐτοὺς βαθεῖαν ὑπόληψιν.

Ἡ τελετὴ τῆς χειροτονίας τῶν Δρυϊδῶν ἐγένετο δι' ἀπλουστάτου τρόπου ὁ ὑποψήφιος, ἀφοῦ ἐδέχετο τοὺς ἐνηγκαλισμούς τῶν ἀρχαίων Δρυϊδῶν, ἐγκατέλειπε τὸν συνῆθη αὐτοῦ ἱματισμὸν ὅπως δεχθῆ τὸν τῶν Δρυϊδῶν, συγκαίμενον ἐξ ἐνός μόνου χιτῶνος κατερχομένου μέχρι τοῦ

μέσου τῶν κνημῶν. Ὁ ἱματισμὸς οὗτος ἦν διακριτικὸς τοῦ ἱερατείου, εἰς δ' οὐδέποτε αἱ γυναῖκες ἦσαν παραδεκταί.

Τοσαύτη δ' ἦν ἡ ἐξουσία τῶν Δρυϊδῶν, ὥστε οἷτε Βρετταννοὶ καὶ οἱ Γαλάται (διότι καὶ ἐπὶ τῆς Γαλατίας ἐδέσποζεν ὁ Δρυϊσμὸς) οὐδέποτε τι ἐπεχειροῦν ἀνευ τῆς συμβουλῆς αὐτῶν. Οὗτοι προέδρευον τῶν συμβουλιῶν τῆς ἐπικρατείας, ἀπεφάσιζον κατὰ τὸ δοκοῦν περὶ πολέμου ἢ εἰρήνης, τιμῶρον τοὺς ἐνόχους, ἔπαυον τοὺς ἄρχοντας ἢ καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς, ὡσάκις ἤθελον παραβιάσει τοὺς νόμους τοῦ κράτους. Καὶ ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ δὲ θέσις αὐτῶν ἦν ἀνωτέρα τῆς τῶν εὐγενῶν πάντα ἐκλινον ἐνώπιόν των, καὶ εἰς αὐτοὺς ἀνέθετον τὴν φροντίδα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς μᾶλλον διακεκριμένης νεολογίας. Αὐτοῖς ἐπίσης ἀνῆκε τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν κατ' ἔτος τοὺς διαφόρους τῶν πόλεων διοικητὰς, ἕνα τῶν ὁποίων ἠδύναντο νὰ ὑψώσωσι καὶ μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Βεργοβρέτου, ὅστις δὲν ἦν κατώτερος τοῦ τῶν βασιλέων. Ἀλλ' ὁ ὑποθετικὸς οὗτος βασιλεὺς οὐδέποτε ἠδύνάτο τι νὰ ἐνεργήσῃ ἀνευ τῆς γνώμης τῶν Δρυϊδῶν, οἵτινες μόνον συνεκάλουν τὰ συμβούλια ὥστε οἱ Βεργοβρέται οὐδὲν ἕτερον ἦσαν ἀληθῶς εἰμὴ οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Δρυϊδῶν ὑπήκοοι. Ἀλλ' ὅπερ ἐδίδεν αὐτοῖς ἐξουσίαν ἀπεριόριστον ἦν ὅτι εἰς αὐτοὺς ἦσαν ἀναθεμιμένοι ἅπασαι αἱ θρησκευτικαὶ ὑπηρεσίαι, ὡς, αἱ θυσίαι, τὰ ἀναθήματα, αἱ δημόσιαι καὶ ἰδιωτικαὶ προσευχαί, ἡ τοῦ προλέγειν τὰ μέλλοντα ἐπιστήμη, ἡ τοῦ συμβουλευέσθαι τὸν Θεὸν φροντίς, ἡ μελέτη τῆς φύσεως, τὸ δικαίωμα τοῦ εἰσάγειν νέας τελετὰς, καθιστάναι νέους νόμους καὶ ἐπαγρυπνεῖν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν παλαιῶν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποψήφιων τοῦ τάγματος τούτου, εἰς δ' παρεδέχοντο πάσης τάξεως καὶ ἐπαγγέλματος ἄτομα, ἦν ἄπειρος, καίτοι περιοριζόμενος ἐν μέρει ἐνεκα τῆς μακρότητας τοῦ χρόνου καθ' ὃν ὄφειλον νὰ διάγωσιν ἐν δοκιμασίᾳ, καὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ν' ἀπομνημονεύωσι τὸν τεράστιον ἀριθμὸν τῶν στίχων, οἵτινες περιεῖχον τὰ θρησκευτικὰ καὶ πολιτικὰ ἀξιώματα.

Διδασκαλία καὶ δεισιδαιμονία τῶν Δρυϊδῶν.
τελετὴ τῆς συλλογῆς τοῦ Ἰξοῦ.

Πᾶσα ἡ διδασκαλία τῶν Δρυϊδῶν ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, σοφοὺς, δικαίους, ἀνδρείους καὶ θεοσεβεῖς, θεμελιουμένη ἐπὶ τῶν τριῶν τούτων παραγγεμάτων. Λάτρευε τὸν Θεόν, Μὴ βλάπτῃς οὐδένα, Ἔσο γενναῖος. Ἡ ἐπιστήμη αὐτῶν συνίστατο, ὡς λέγει ὁ Πομπόνιος Μέλας, εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ Ὑπεράτου ὄντος, τῆς πορείας τῶν ἀστέρων καὶ τῆς περιόδου τῶν πλανητῶν ἢ, ὡς αὐτοὶ διετήνοντο, εἰς τὴν ἐντελῆ γνῶσιν τοῦ σύμπαντος. Ἐχόντες σταθερὰν πεποίθησιν περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, οὐσιωδῶς διέκρινον τοὺς εἰρηνικῶς θνή

σκοντας ἐν τῷ μέσῳ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν, ἀπὸ τοὺς πίπτοντας ἐν ὑπηρεσίᾳ τῆς πατρίδος. Οἱ πρῶτοι ἐθάπτοντο ἀνευ τελετῆς, ἀνευ ἐγκωμίων καὶ ἀνευ τῶν εἰς τιμὴν τῶν νεκρῶν ψαλλομένων ᾠμάτων, καταδεδικασμένοι εἰς αἰωνίαν λήθην. Περὶ δὲ τῶν πολεμιστῶν ἐφρόνουν ὅτι μετέβαινον εἰς τοὺς κόλπους τῆς Θεότητος ἵνα γευθῶσι τῆς αἰωνίου εὐδαιμονίας, καὶ ἐτίμων αὐτοὺς διὰ λαμπρῶν τάφων καὶ ἐπιτυμβίων.

Οἱ Δρυῖδαι ἐδίδασκον ὅτι κατὰ τινα καιρὸν τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ ἐμελλον νὰ καταστρέψωσι τὰ πάντα ἑπίστευον δὲ καὶ εἰς τὴν μετεμψύχωσιν, ἣν δὲν ἐδιδάχθησαν ἀπὸ τὸν Πυθαγόραν, διότι τὴν ἐδίδασκον πολὺ πρὸ τῆς εἰς Γαλατίαν ἀφίξεως τοῦ φιλοσόφου τούτου. Τὴν δὲ διδασκαλίαν των ἐποίουν διὰ ζώσης φωνῆς, ῥυθμίζοντες αὐτὴν εἰς στίχους, τοὺς ὁποίους ἵνα τις ἐκμάθῃ ἔπρεπε νὰ δαπανήσῃ 15 ἕως 20 ἔτη.

Οἱ Δρυῖδαι ἐκαλλιέργουν ἐπίσης καὶ τὴν ἱατρικὴν, πρὸς ἣν ὁ λαὸς ἀπένεμε πίστιν ἀπεριόριστον. Πρὸς δὲ τούτοις εἶχον καὶ τινὰς γνώσεις βοτανικῆς, μεμιγμένας ὅμως μετὰ πολλῶν δεισιδαιμονίων συνηθειῶν ἐξ ὧν τινὰς ἀναφέρομεν. Ἡ ἱεροβοτάνη π. χ. συνελέγετο πρὸ τῆς ἡοῦς, τὴν πρῶτην ἡμέραν τῶν κυνικῶν καυμάτων, ἀφοῦ πρότερον προσέφερον εἰς τὴν γῆν θυσίαν ἱλαστήριον ἐκ καρπῶν καὶ μέλιτος. Τὸ φυτὸν τοῦτο οὕτω συνειλεγμένον ἐκέκμητο πάσας τὰς ἀρετὰς τριβόμενον ἐπὶ τοῦ σώματός τινος ἴσχυε νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ πᾶν τὸ ποθούμενον εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἱατρῶν πᾶσαν νόσον, καὶ νὰ διωρῆται εἰς τοὺς ἀπομένους αὐτοῦ τὴν ψυχικὴν γαλήνην καὶ θυμηδίαν.

Ἡ πανηγυρικωτέρα τῶν τελετῶν ἦν ἡ τῆς συλλογῆς τοῦ Ἰξοῦ τῆς δρυός. Ἡ παραφυῆς αὕτη βοτάνη ἐξανθεῖ μὲν καὶ ἐπ' ἄλλων τινῶν δένδρων, ἀλλ' οἱ Δρυῖδαι ἐπίστευον ὅτι ὁ Θεὸς ἐξελέξατο κυρίως τὴν δρῦν, ἵνα ἐμπιστευθῆ αὐτῇ τὸ πολύτιμον τοῦτο φυτὸν. Διέτρεχον τὰ δάση ζητοῦντες αὐτὸ μετὰ μεγάλης προσοχῆς, καὶ συνέχαιρον ἀλλήλους, ὅτε μετὰ μακρῆς καὶ κοπιώδους ἐρεῦνας ἀνεκάλυπτον ποσότητὰ τινα αὐτοῦ. Δὲν ἐπετρέπετο νὰ συλλέγηται τὸ φυτὸν τοῦτο εἰμὴ τὸν Δεκέμβριον κατὰ τὴν ἕκτην τῆς σελήνης. Ὁ μὴν οὗτος καὶ ὁ ἀριθμὸς ἐξ, ἦν αὐτοῖς ἱερὸς καὶ ἐν ταύτῃ πάντοτε τῇ ἡμέρᾳ ἐξετέλουν τὰς κυριώτερας θρησκευτικὰς πράξεις.

Τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν διὰ τὴν τελετὴν τοῦ Ἰξοῦ συνήρχοντο μετὰ τῆς μεγαλειότητος λαμπρότητος, καὶ ἐν λιτανείᾳ μετέβαινον ἐνθα εὐρίσκατο τὸ φυτὸν, προπορευομένων δύο μάντεων, οἵτινες ἀπαύστως ἐξέπεμπον ὕμνους καὶ ᾄσματα. Κῆρυξ φέρων κηρύκειον ἤρχετο μετ' αὐτοὺς, καὶ τρεῖς Δρυῖδαι τὸν παρηκολούθουν κρατοῦντες τὰ ἀναγκαῖα πρὸς θυσίαν ὁ ἄκρος δὲ ὄρχιστος περιβεβλημένος χιτῶνα λευκόν, ἐπεραίου τὴν ἱερὰν ταύτην συνοδίαν, ἣν ἠκολούθει ἄπειρον πλῆθος συνωθούμενον. Ἀφικνουμένης δὲ τῆς πομ-

πῆς παρὰ τὴν ῥίζαν τῆς δρυός, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Δρυϊδῶν ὀναβαίων ἐπὶ τοῦ δένδρου, ἔκοπτε τὸν Ἰξόν, τὸν ὁποῖον οἱ Δρυῖδαι μετ' ἀπείρου σεβασμοῦ ἐδέχοντο ἐντὸς τοῦ Σάγου, εἶδους λευκοῦ ἐπιβλήματος. Ἀκολουθῶς ἔθυσον δύο λευκοὺς ταύρους καὶ συνεκάθητο εἰς εὐωχίαν, τῆς ὁποίας περαιωθείσης ἀνέπεμπον πρὸς τὸν Ὑψιστον εὐχὰς, δεόμενοι ἵνα καταπέμψῃ εἰς τὸ ἱερὸν φυτὸν τὴν δύναμιν τοῦ μεταδιδόναι τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ λάβωσι μύριόν τι ἐξ αὐτοῦ τὴν δὲ πρῶτην ἡμέραν τοῦ ἔτους διένεμον αὐτὸ εἰς τὸν λαόν.

Ἀλλ' ἡ σκληροτέρα πασῶν τῶν δεισιδαιμονιῶν αὐτῶν, ἦν ἡ τῶν ἀνθρωπίνων θυσιῶν, ἔθους βαρβαρωτάτου, τὴν ὑπαρξίν τοῦ ὁποίου βεβαιούσι τὰ κατ' αὐτοῦ θεσπίσματα τῶν Ῥωμαίων Αὐτοκρατόρων, ἀλλ' ὅπερ δὲν κατηργήθη εἰμὴ μετὰ τὴν παρακμὴν τοῦ Δρυϊσμοῦ.

Ἀξιώματα τῶν Δρυϊδῶν.

Μεταφέρομεν ἐναυθία τὰ κυριώτερα αὐτῶν ἀξιώματα, ὁποῖα διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν ἀλλ' ὀφείλομεν ἅμα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι μόνη ἡ παράδοσις ἠδυνήθη νὰ τὰ διατηρήσῃ, διότι οἱ Δρυῖδαι οὐδέποτε ἔγραφον, ἐμπιστευόμενοι αὐτὰ εἰς τὴν μνήμην τῶν ὑπηκόων των.

1. Πρέπει τις νὰ διδαχθῆ εἰς τὰ ἱερὰ ἄλση ὑπὸ χειροτονηθέντων ἱερέων.
2. Ὁ Ἰξὸς ὀφείλει συλλέγεσθαι μετὰ μεγάλου σεβασμοῦ καὶ τὴν ἕκτην πάντοτε τῆς σελήνης, κοπιόμενος πάντοτε διὰ χρυσοῦ δρεπανίου.
3. Πᾶν τὸ γεννώμενον ἔχει τὴν καταγωγὴν του ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
4. Ὁφείλει ἕκαστος νὰ μὴ ἐμπιστεύηται τὸ ἀπόκρυφον τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὴν γραφὴν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν μνήμην.
5. Ἐκαστος χρεώσται νὰ καταβάλλῃ μυριάς φροντίδας διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του.
6. Οἱ ἀπειθεῖς ὀφείλουσιν ἀποκλείεσθαι τῶν θυσιῶν.
7. Αἱ ψυχαὶ εἰσὶν ἀθάνατοι.
8. Αἱ ψυχαὶ μεταβαίνουσιν εἰς ἄλλα σώματα, μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐζωοποιούν.
9. Ἄν ὁ κόσμος καταστραφῆ, τοῦτο γενήσεται διὰ πύρρος καὶ ὕδατος.
10. Εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις ἀνάγκη νὰ θυσιάζηται τις ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ σώματος, ἢ ἐκ τῆς ροῆς τοῦ αἵματος ἢ ἐκ τοῦ χάσματος τοῦ τραύματος, δύναται νὰ προλεχθῆ τὸ μέλλον.
11. Οἱ ζωγηθέντες ἐν τῷ πολέμῳ ἀνάγκη νὰ θυσιάζωνται ἐπὶ τῶν βωμῶν ἢ νὰ περικλεῖσθαι ἐντὸς λυγοτεύκτων κανίστρων ὅπως ζῶντες καῶσι πρὸς τιμὴν τῶν Θεῶν.
12. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μετὰ ξένων ἐμπορία.

13. Οί ἐρχόμενοι τελευταῖοι εἰς τὰ συμβούλια τῆς Ἐπικρατείας, τιμωροῦνται διὰ θανάτου.

14. Οἱ παῖδες μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 14 ἐτῶν, ὀφείλουσι ν' ἀνατρέφονται μακρὰν τῶν γονέων των.

15. Τὰ δανειζόμενα ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ θέλουσιν ἀποδοθῆ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

16. Ὑπάρχει ἕτερος κόσμος, καὶ ὅσοι αὐτοκτονοῦνται ἐνταῦθα ὅπως ἀκολουθήσωσι τοὺς φίλους των θέλουσιν ἐκεῖ συζητεῖ μετ' αὐτῶν.

17. Αἱ διδόμεναι τῷ θνήσκοντι ἐπιστολαί, ἢ ριπτόμεναι ἐντὸς τῶν πυρῶν, διαβιβάζονται πιστῶς εἰς τὸν ἐκεῖ κόσμον.

18. Ὁ ἀπειθὴς ἔστω ἀποβεβλημένος· ἄς μὴ ἀπολαύῃ οὐδεμιᾶς δικαιοσύνης, ἄς μὴ ᾗ δεκτὸς εἰς οὐδὲν ὑπόγγημα.

19. Οἱ οἰκοδεσπόται ὄντες βασιλεῖς ἐντὸς τῆς οἰκίας των, ἔχουσι δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου ἐπὶ τῶν γυναικῶν, τῶν τέκνων καὶ τῶν δούλων αὐτῶν.

Τοιαῦτα εἰσὶ τὰ πρώτιστα ἀξιώματα τῶν Δρυϊδῶν, ἐξ ὧν ἕκαστος παρατηρεῖ πόσον εὐκόλον ἦν εἰς τοὺς ἱεράρχας τούτους, οἵτινες ἰδιοποιοῦντο τὴν πρώτην ἀνατροφὴν τῆς νεότητος, καὶ ἐπληττον δι' ἀναθέματος ὄντινα ἐτόλμα νὰ τοῖς ἀπειθῇ, πόσον ἦν εὐκόλον νὰ ἄρχωσι τῆς δημοσίας γνώμης καὶ νὰ ὑποτάττωσι πάντα τὰ πνεύματα.

I. A. T.

Ο ΠΛΟΥΤΩΝ.

Ἀλληγορικὴ Μυθιστορία

ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΞΑΝΔΗΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος ὄρα Φυλ. Ζ').

— Ποῦ εἴμεθα; ἠρώτησεν ὁ Φράντζ μετ' ἐπικραμένην φωνήν.

— Φοβεῖσαι, φρούραρχε; ἠρώτησεν ἡ ἀγνωστος μετ' ἐπιρρονητικὸν γέλωτα.

Ὁ Φράντζ δὲν ἀπήντησεν, ἠνόησεν ὅτι εἶχεν ἄδικον καὶ ὅτι ὁ φόβος τὸν εἶχε κυριεύσει, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ κρατηθῇ, ἠθέλησε τοῦλάχιστον νὰ ὑποκρύψῃ τὸν φόβον του, διὸ ἀπεφάσισε νὰ σιωπήσῃ. Μετὰ τινος ὁμοῦ στιγμᾶς καταληφθεὶς ὑπὸ ζάλης ἠγέρθη καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν ἀγνωστον.

— Κάθησον! ἔκραζεν αὐτῇ.

Ὁ Φράντζ ἐν ὁ φόβος ἀπεκαθίστα μανιώδῃ, ἐπροχώρει πάντοτε.

— Κάθησον! ἐπανελάβε μετ' ἐπικραμένην φωνήν.

Βλέπουσα ὁμοῦ αὐτὸν ἐξακολουθοῦντα τὸ βᾶδισμά του, ἔκρουσε διὰ τοῦ ποδὸς τὸ σανίδωμα τοσοῦτον βιαίως, ὥστε ἡ γόνδολα ἐκλονίσθη ὁ δὲ Φράντζ λειποθυμημένος ἔπεσεν εἰς τὸ βᾶθος τοῦ πλοιαρίου.

Ὅταν ἐπανῆλθεν εἰς ἐκὺτον εἶδε τὴν ἀγνωστον κεκλιμένην πρὸ τῶν ποδῶν του καὶ κλαίουσα. Συγκινηθεὶς ὑπὸ τῆς πικρᾶς λύπης τῆς καὶ λησμονῶν τὰ διατρέξαντα, τὴν ἔλαβεν εἰς τοὺς βραχίονάς του καὶ ἀνεγείρας αὐτὴν τὴν ἔφερε νὰ καθίσῃ πλησίον του, ἀλλ' ἡ ἀγνωστος δὲν ἔπαυσε κλαίουσα.

— Ὡς ἔρωσ μου! ἀνεφώνησεν ὁ Φράντζ, δικτὶ αὐτὰ τὰ δάκρυα;

— Ὁ λέων! ὁ λέων! ἀπήντησεν ὑψοῦσα πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸν βραχίονά της, τὸν λευκὸν ὡς μάγμαρον.

Ὁ Φράντζ ἔστρεψε τὸ ὄμμα του πρὸς τὸ μέρος ὅπου τῷ ἐδείκνυε καὶ παρετήρησε τὸν ἀστερισμὸν τοῦ λέοντος λάμποντα ἐν τῷ μέσῳ τῶν νεφῶν.

— Τί πρὸς ἡμᾶς; οἱ ἀστέρες οὐδεμίαν ἔχουσι ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ πεπρωμένου μας, πλὴν καὶ τὴν ἐλαχίστην ἐὰν εἶχον ἠθέλαμεν εὐρεῖ ἀστέρας εὐνοϊκοὺς νὰ παλαίσωσιν ἐναντίον τῶν ὀλεθρίων.

— Οἴμοι! Ἡ Ἄφροδίτη κατεκλίνθη καὶ ὁ λέων ὑψώθη! παρατήρησον ἐκεῖνον ὅστις ἔρχεται ἐκεῖθεν!

Τοὺς λόγους τούτους ἐπρόφερε μετ' εἶδος τι παραφορᾶς καταβιβάζουσα τὸν βραχίονά της πρὸς τὸν ὀρίζοντα. Ὁ Φράντζ στρέψας τὸ ὄμμα πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, εἶδε μαῦρον σημεῖον ὅπου ἐζῶ γραφίζετο ἐπὶ τῶν κυμάτων ὡς κύκλος φωτός.

— Τί εἶναι τοῦτο; ἠρώτησε πλήρης ἐκπλήξεως.

— Εἶναι τὸ πεπρωμένον, ἀπήντησεν, ὅπου προχωρεῖ ἵνα λάβῃ τὸ θῦμα του. Ὅποιον; θὰ ἐρωτήσῃς; ἐκεῖνο ὅπου ἐγὼ αὐτὴ θὰ θελήσω. Ἦκουσες νομίζω τὰ ἀδόξετα περὶ τῶν εὐγενῶν Αὐστριακῶν οἵτινες εἰσῆλθον μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν γόνδολάν μου καὶ δὲν ἀνεφάνησαν ἔκτοτε. . .

— Ναί, ἀλλὰ ταῦτα εἰσὶν ψευδῆ.

— Εἰσὶν ἀληθῆ! ὀφείλω ἢ νὰ ἐξολοθρευθῶ ἢ νὰ ἐξολοθρευθῶ. Ὅστις τοῦ ἔθνους σου μετ' ἐρωτεύθη, χωρὶς ἐγὼ νὰ αἰσθανθῶ τοιοῦτον τι δι' αὐτὸν ἀποθνήσκει.

Ἐνῶσιν ἡ καρδία μου μένει ἐλευθερὰ θὰ ζήσω προξενούσα θάνατον, ὅποτε ὁμοῦ ἐρασθῶ τινὸς θὰ ἀποθάνω! Ἰδοὺ τὸ πεπρωμένον μου.

— Θεέ μου! ποῖα λοιπὸν εἶς' ἐσύ!

— Ὡ! πῶς προχωρεῖ! Ἐν διαστήματι ἐνὸς λεπτοῦ θὰ ᾔνοι ἐφ' ἡμῶν. Ἀκούεις; ἀκούεις;

Τὸ μαῦρον σημεῖον ἐπλησίαζε μετ' ἀκατανόητον ταχύτητα, λαβὸν τὸ σχῆμα γιγαντιαίου πλοίου. Ἐρυθραὶ λάμ-

φεις ἐξήρχοντο τῶν πλευρῶν του περιζώνουσαι αὐτὸ πανταχόθεν. Ὑπερμεγέθη φαντάσματα ἴσταντο ἀκίνητα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ πληθὺς ἀπειρος κωπῶν ὑψοῦτο καὶ καταβιβάζετο κρούουσα τὸ κύμα μετ' ἐπιρροὴν πάταγον, φωναὶ δὲ βροντώδεις ἔψαλλον τὸ « Ἡμέραι ὀργῆς », συντροφεύμεναι ὑπὸ τοῦ θορύβου τῶν ἀλύσεων.

— Ὡ, ζωὴ! ζωὴ! ἐπανελάβε ἡ ἀγνωστος μετ' ἀπελπισίας. Ὡ Φράντζ, ἰδοὺ τὸ πλοῖον! τὸ ἀναγνωρίζεις;

— Ὅχι! τρέμω εἰς τὸ φοβερὸν τοῦτο θέαμα, δὲν τὸ γνωρίζω ὁμοῦ.

— Εἶναι ὁ Βουκένταυρος! Οὗτος κατεβρόχησε τοὺς συμπατριώτας σου. Ἦσαν ἐνταῦθα, εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, τὴν ἰδίαν ὥραν, καθήμενοι πλησίον μου εἰς τὴν γόνδολαν ταύτην. Ἐπλησίαζε ὡς πλησιάζει καὶ τώρα. Φωνή τις ἔκραζε — Τίς εἶ; — Αὐστρία, ἀπήντησα. — Μισεῖς ἡ ἐράσαι; ἐπανελάβε ἡ φωνή. — Μισῶ, ἀπήντησα, ἡ δὲ φωνὴ ἀνέκραξεν — Ζῆθι! — Εἶτα τὸ πλοῖον διέβη ἐπὶ τῆς γόνδολας καὶ κατεπόντισε τοὺς συμπατριώτας σου, ἐμὲ δὲ ἔφερεν ἐν θριάμβῳ ἐπὶ τῶν κυμάτων.

— Καὶ σήμερον; . . .

— Οἴμοι! ἡ φωνὴ θὰ ὁμιλήσῃ ὁσονοῦπω.

Τῶντι, φωνὴ πένθιμος καὶ ἠχηρὰ ἐπιβάλλουσα σιωπὴν εἰς τὸ τρομερὸν πλήρωμα τοῦ Βουκενταύρου ἔκραξε: — Τίς εἶ;

— Αὐστρία! ἀπήντησεν ἡ τρέμουσα φωνὴ τῆς ἀγνώστου.

Χορὸς βλασφημιῶν ἐξεβράγη ἐπὶ τοῦ Βουκενταύρου ὅστις ἐπλησίαζε μετ' ἐπιρροὴν αὐξοῦσαν, εἶτα νέα ἐπῆλθε σιωπὴ, ἡ δὲ φωνὴ ἐπανελάβε.

— Μισεῖς ἡ ἐράσαι;

Ἡ ἀγνωστος ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν, εἶτα μετ' ἐπικραμένην φωνήν ἀντεπροσώπευσε τοὺς ἀπόντας βουλευτάς. Ἐκεῖ ἐσύστησε μετὰ τοῦ κόμητος Οὐεσσελενύη (Wesselényi)

ἐφημερίδα ὑπὸ τὸ ὄνομα Πρακτικὰ τῆς Διαιτήσεως (Országgyűlési tudósítások), ἧτις μετὰ τὴν λήξιν τῆς Διαιτήσεως ὠνομασθη Πρακτικὰ τοῦ Δήμου (Toevényhatóság Tudósítások). Ἡ κυβέρνησις πτοηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτευσεως τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἀπηγόρευσε τὴν περαιτέρω δημοσίευσίν της θέσασα ὑπὸ κράτησιν τὸν Κοσσοῦθ, τὸν Οὐεσσελενύη καὶ πολλοὺς ἄλλους κατηγορηθέντας ὡς ἐνόχους ἐσχάτης προδοσίας καὶ καταδικασθέντας ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας εἰς τετραετὴ φυλάκισιν. Ἡ ἀμνηστία ὁμοῦ τοῦ 1840 τοῖς ἐδωρήσατο τὴν ἐλευθερίαν, ὁ δὲ Οὐγγρικὸς λαὸς ἐν τῷ ὑπερμέτρῳ ἐγθουσιασμῷ αὐτοῦ ἐσύστησεν ἐθνικὴν ὑπὲρ τοῦ Κοσσοῦθ συνεισφοράν.

— Ἐξεπλήρωσας τὸ πεπρωμένον σου' ἐράσαι τῆς Αὐστρίας, ἀπόθανον Βενετία!

Φωνὴ ἰσχυρὰ, φωνὴ σπαρακτικὰ καὶ πλήρης ἀπελπισίας διέσχισε τὸν ἄνεμον, ὁ δὲ Φράντζ ἐγάθη ὑπὸ τὰ κύματα ἀνάβας εἰς τὴν ἐπιφάνειαν δὲν εἶδε τὸ παραμικρὸν ἢ τε γόνδολα, ἢ ἐρωμένην του καὶ ὁ Βουκένταυρος εἶχον γίνεαι ἀφαντοί. Μικρὰ μόνον φῶτα ἔλαμπον μακρόθεν εἰς τὸν ὀρίζοντα ταῦτα δὲ ἦσαν οἱ φανοὶ τῶν ἀλιέων τοῦ Μονράνου. Ὁ Φράντζ ἐκολούθησε πρὸς τὴν νῆσον των, ὅπου καὶ ἔφθασεν ἐντὸς μιᾶς ὥρας. . . . Πτωχὴ Βενετία!

Ἡ Βέππα ἔπαυσε τὴν διήγησίν της· δάκρυα ἔρρεον τῶν ὀφθαλμῶν της, ἄπερ ἐθεωρούσαμεν ἐν σιωπῇ χωρὶς νὰ ζήτησωμεν νὰ τὴν παρηγορήσωμεν. Ἀλλ' αἴφνης ἀπομάζασσα ταῦτα.

— Πολὺ καλὰ, διατὶ εἴθε τόσο κατηφεῖς; μᾶς εἶπε μετὰ τῆς ἰδιοτρόπου ἐκείνης ζωηρότητός της. Τοιοῦτον ἀ-

ποτελεσμα φέρουν ἐφ' ἡμῶν τὰ φαντασιώδη διηγήματα; Δὲν ἠκούσατε ποτὲ νὰ λέγουν περὶ τοῦ Βενετικοῦ Πλοῦτωνος; Δὲν τὸν ἀπηντήσατε ποτὲ τὸ ἔσπερας εἰς τὰς ἐκκλησίας ἢ εἰς τὸ Αἶδο; Εἶναι καλὸς δαίμων μὴ κακοποιῶν εἰμὴ τοὺς δυνάστας καὶ προδότας. Δύναται νὰ εἴπη τις ὅτι εἶναι τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τῆς Βενετίας; ἀλλ' ὁ ἀντιβασιλεὺς μαθὼν ἐμμέσως πως καὶ συγχευμένως τὸ ἐπικίνδυνον συμβάν τοῦ Δέχτην Στέιν, παρακάλεσε τὸν Πατριάρχην νὰ κάμῃ μέγαν ἐξορκισμόν ἐπὶ τῶν βίχων, ἔκτοτε δὲ ὁ Πλοῦτων δὲν ἀνεφάνη πλέον.

ΕΑΕΝΗ Ν*

ΕΝΔΟΣΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ.

ΚΟΣΣΟΥΘ.

Ὁ Λουδοβίκος Κοσσοῦθ, ἀρχηγὸς τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1848, ἐγεννήθη ἐν Μονοκ (Monok) ἐν τῷ κομιτάτῳ τοῦ Ζεμπλίνου (Zemmlinn) τὴν 16 Σεπτεμβρίου 1802 ἐξ ἀρχαίας τινὸς Κροατικῆς οἰκογενείας. Τελειώσας τὰς σπουδὰς του ἀνεδείχθη δόκτωρ τῆς νομικῆς κατὰ τὸ 1826 καὶ ἀπεκτήσατο μεγίστην δημοτικότητα διὰ τῶν φιλελευθέρων ἀγορεύσεών του εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, καὶ διὰ τῶν μεταξὺ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἀριστοκρατίας μεσιτευσέων του κατὰ τὰς ἐνεκεν τῆς ἐπισυμβάσεως χολέρας ἐγερθεῖσας διχονοίας. Κατὰ τὸ 1832 ἀπῆλθεν εἰς τὴν Διαιτὴν τοῦ Προσβούργου ἔνθα ἀντεπροσώπευσε τοὺς ἀπόντας βουλευτάς. Ἐκεῖ ἐσύστησε μετὰ τοῦ κόμητος Οὐεσσελενύη (Wesselényi) ἐφημερίδα ὑπὸ τὸ ὄνομα Πρακτικὰ τῆς Διαιτήσεως (Országgyűlési tudósítások), ἧτις μετὰ τὴν λήξιν τῆς Διαιτήσεως ὠνομασθη Πρακτικὰ τοῦ Δήμου (Toevényhatóság Tudósítások). Ἡ κυβέρνησις πτοηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτευσεως τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἀπηγόρευσε τὴν περαιτέρω δημοσίευσίν της θέσασα ὑπὸ κράτησιν τὸν Κοσσοῦθ, τὸν Οὐεσσελενύη καὶ πολλοὺς ἄλλους κατηγορηθέντας ὡς ἐνόχους ἐσχάτης προδοσίας καὶ καταδικασθέντας ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας εἰς τετραετὴ φυλάκισιν. Ἡ ἀμνηστία ὁμοῦ τοῦ 1840 τοῖς ἐδωρήσατο τὴν ἐλευθερίαν, ὁ δὲ Οὐγγρικὸς λαὸς ἐν τῷ ὑπερμέτρῳ ἐγθουσιασμῷ αὐτοῦ ἐσύστησεν ἐθνικὴν ὑπὲρ τοῦ Κοσσοῦθ συνεισφοράν.

Τὸ 1841, ὁ Κοσσοῦθ ἤρξατο τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐφημερίδος τῆς Πέστης (Pesti-Hirlap), ἧτις μετ' οὐ πολὺ κατέστη τὸ ὄργανον τῶν ἐλευθέρων ἰδεῶν τῆς Οὐγγαρίας. Ἀποσυρθεὶς ὁμοῦ τῆς συντάξεως τοῦ φύλλου ἐνεκεν ἐριδος τινὸς, ἐνησχολήθη ἀπὸ τοῦ 1844 μέχρι τοῦ

1847 περί την βιομηχανίαν και τὸ ἐμπόριον καθυδρίσας μίαν ἐμπορικὴν ἐταιρίαν καὶ μίαν ἐθνικὴν, ἣν ἐπωνόμασεν 'Εταιρίαν Ἀμοβαίας Ἀρωγῆς.

Περὶ τὸ 1847 τὸ κοινοτάτον τῆς Πέστης ἐστειλεν αὐτὸν ὡς ἀντιπρόσωπον εἰς τὴν Δίαιταν. Ὁ Κοσσοῦθ δι' ἐν- γλωττίας περὶ ἧς οὐδεὶς ἐκ τῶν συμπατριωτῶν του εἶχε ἰδέαν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διεχάραξεν ἐν ἀκαρεὶ τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ πρόγραμμα, οὐτινος αἱ κυριώτεραι βάσεις ἦσαν ἡ χειραφέτησις τῶν χωρικῶν, κατάργησις τῶν εἰς τοὺς πολίτας ἐπιβαλλομένων ἀγγαρειῶν καὶ ἡ ἐλευθεροτυπία. Ἐνθαῦρυνθεις ὑπὸ τῶν συμβεβηκότων τοῦ φεβρουαρίου 1848 ἐν Γαλλίᾳ, ἀπήγγειλε τὴν 3 Μαρτίου κεραυνοβό- λον λόγον ὅστις συνετέλεσε οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ ἐπανάστασιν τῆς 13 Μαρτίου. Τότε ἡ Αὐστριακὴ κυβέρνη- σις ἐδωρήσατο τῇ Οὐγγαρίᾳ ἰδιαιτέρον ὑπουργεῖον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κόμητος Βατθυάνη (Batthyany), λαβόν- τος τοῦ Κοσσοῦθ τὸ χαρτοφυλάκιον τῶν οικονομικῶν. Ὁ Οὐγγρος πατριώτης ἀμφιβάλλον ἐπὶ τῆς εὐκρινείας τῶν παραχωρήσεων τούτων, ἐνησχολήθη ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγ- μῆς νὰ προμηθεύσῃ τῇ πατρίδι του, διὰ τῆς ἐκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων, ἱκανοὺς πόρους ὅπως εὐρεθῇ ἐφω- δικαμένη ἐν περιπτώσει πολέμου ἢ ὁ Κοσσοῦθ καὶ προέ- βλεπε.

Συνεπεῖα τῶν κατὰ τῆς Οὐγγαρίας ἐπανάστασεων τῶν Σλαβικῶν βορείων λαῶν καὶ τῶν ζωνῶν διενέξεων μεταξὺ τοῦ Κοσσοῦθ καὶ τῶν μετριοφρόνων μελῶν τοῦ ὑπουργείου, ὁ τελευταῖος οὕτως κατέστη, οὕτως εἰπεῖν, δικτάτωρ τῆς Οὐγγαρίας. Μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς Πέστης μετέφερε τὴν ἐδραν τῆς κυβερνήσεως εἰς Δεβρεζίν (Debreczin) ἐνθα συνετάχθη τὸ ὑπόμνημα τῆς 14 Ἀπριλίου 1849, τὸ κα- θιεροῦν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Οὐγγαρίας, τὴν ὀριστικὴν κατάπτωσιν τῆς κυριαρχίας τῶν Ἀποσούργων καὶ τὴν καθίδρυσιν τῆς δημοκρατίας.

Τὰ τρόπαια τοῦ στρατηγοῦ Γκερτζέη (Géergey) ἐνέπνευ- σαν ἀπεριόριστον εἰς τὸν Κοσσοῦθ πίσιν, ὅθεν καὶ κατὰ τὸ 1849 ἐνεπισεύθη εἰς τὸν ῥηθέντα στρατηγὸν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τοῦ Δενβίτσκι (Denbinsky). Μετὰ τὴν ἕπταν ὁμοῦ τῆς Τεμεσβάρ (Temesvar) καὶ τὰς ἀλυσιτελεῖς δια- πρκαγματεύσεις μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Πασκιέβιτς, ὅπως δοθῇ τὸ Οὐγγρικὸν σέμμα εἰς ἡγεμόνα βῶσσον, ὁ Κοσσοῦθ ἀπῆλ- λάχθη πάσης εὐθύνης ἐπὶ τῆς ὀλεθρίας παραδόσεως τοῦ Βιλάγκος (Vilagos), ἀνέθεσεν πᾶσαν πληρεξουσιότητα εἰς τὸν στρατηγὸν Γκερτζέη καὶ βλέπων τὴν πάλιν ἀδύνατον μετέβη εἰς τὰ τουρκικὰ μεθόρια ὅπως ἐπιβίβασθῇ διὰ Κων- σταντινουπόλιν καὶ ἐκεῖθεν δι' Ἀγγλίαν. Συλληφθεὶς ὁμοῦ ὑπὸ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν περιωρίσθη πρῶτον μὲν ἐν Βιδ- δινίῳ τῆς Σερβίας ὕστερον δὲ εἰς Κουτάια τῆς Μικρᾶς Ἀ- σίας ὅθεν ἀπελύθη τὸν Αὐγούστον τοῦ 1851, συνεπεῖα δια- μαρτυρήσεων τῶν κυβερνήσεων τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἀμερι-

κῆς. Ἐπεβιβάσθη ὅθεν δι' Ἀγγλίαν ἐνθα ἔτυχεν ἐνθουσιώ- δους ὑποδοχῆς· μετὰ παρέλευσιν τινῶν μηνῶν ἀνεχώρησε δι' Ἀμερικὴν ὅπου ἐξέφώνησε ἀξιομνημονεύτους λόγους ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς μὴ ἐπεμβάσεως καὶ ὅπου ἐσύναξεν συ- νεισφορὰς ὑπὲρ τοῦ Οὐγγρικοῦ ἔθνους. Ἐπιστρέψας εἰς Λον- δῖνον κατὰ τὸ 1852, ἀπεδοκίμασεν ῥητῶς τὴν ἐν τῇ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος συμβάσαν στάσιν ἐν Μεδιοιολάνοις σύμ- πραξίν του.

Κατὰ τὸν τελευταῖον Ἰταλικὸν πόλεμον ὁ Κοσσοῦθ συνετέλεσε εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ κοινοτάτου τῆς Γε- νοῦκς ἐπιφορτισμένος τὸν σχηματισμὸν τῆς Οὐγγρικῆς λε- γεῶνος. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται τὴν περιβόητον δίκην « Φραγ- γίσκος Ἰωσήφ κατὰ Λουδοβίκου Κοσσοῦθ, » τὴν λαβού- σαν χώραν ἐν Λονδίνω, ἣτις ἀπησχόλησε τοσοῦτον τὴν Εὐρωπαϊκὴν δημοσιογραφίαν; Ὁ Κοσσοῦθ εἶχε ἐκτυπώσει μεγίστην ποσότητα τραπεζικῶν γραμματίων φέροντα τὴν ὑπαγραφήν του « ἐν ὀνόματι τοῦ ἔθνους, » καὶ τὰ ὅποια ὠμοιάζον μεγάλως μετὰ τῶν κατὰ τὸ 1848 ἐκδοθέντων. Τὸ Ἀγγλικὸν δικαστήριον ἀπερᾶνθη ὑπὲρ τοῦ Φραγγί- σκου Ἰωσήφ.

Ὁ Κοσσοῦθ ζῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν Ἰταλίᾳ ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. Εἶναι ἀνὴρ μετρίου ἀναστήματος προ- κισμένος διὰ φυσιογνωμίας ἐκφραστικωτάτης καὶ μεγίστης εὐκινήσιας. Ἀναντίρρητον ὑπάρχει ὅτι κατὰ τὰς ἐπιστή- μους καὶ σοφὰς περιστάσεις ἐδειξεν σπάνιον πολιτικὸν θάρρος.

I. X. K.

ΑΝΑΜΙΚΤΑ.

Ο ΝΕΟΣΥΛΛΕΚΤΟΣ — Παρισινός τις νεοσύλλεκτος ἀπεστέλλετο κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐν τῷ στρατῷ κατατάξεώς του ἐναντίον τοῦ ἔχθρου. Αἶφνης περὶ τὴν καμ- πὴν μιᾶς ἀτραποῦ σῶμα τι ἐνεδρυσόντων Γερμανῶν πυρο- βολεὶ κατὰ τῶν Γάλλων. Ὁ πρωτόπειρος μαχητὴς ἐκπληκ- τος γενόμενος, ἐκβάλλει τὸν πῖλον του, καὶ προχωρῶν ὑπο- κλινῶς πρὸς τὸ ἐχθρικὸν σῶμα, — "Ε, κύριοι, λέγει, δὲν βλέπετε ὅτι διαβαίνουν ἀνθρωποὶ; ὀλίγη προσοχή!

Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ — "Ἄμα ὁ Λουδοβίκος ΙΕ' ἐκέρδησε τὴν μάχην τοῦ Φοντενουᾶ, ἐξαπέστειλεν ἓνα τῶν ὑπασπιστῶν του ἵνα κομίσῃ τὴν εἰδησιν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Πρωσίας, ὅστις, κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, ἐκέρδιζε τὴν αὐτὴν στιγμὴν λαμπρὰν κατὰ τῶν Αὐστριακῶν μά- χην· ἔγραψε ὅθεν πρὸς τὸν βασιλέα Λουδοβίκου διὰ τοῦ αὐτοῦ ὑπασπιστοῦ: Ἐξώφλησα ἐν Φριεδβεργ τὴν ἀπὸ Φορτενοῦα συναλλαγματικὴν σας.

Η ΑΡΧΑΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ.—Γάσκων τις ἔλεξεν ὅτι ἐκ τοσοῦτον ἀρχαίας κατήγετο οἰκογενείας, ὥστε ἐπλήρωνεν ἀκόμη ἐν θάνατον τὸ ὅποιον οἱ προπάτορές του εἶχον συνο-

μολογήσει καὶ τὸ ὅποιον ταῖς ἐχρησίμευσεν ὅπως ἀπέθλωσιν εἰς Βηθλεὲμ καὶ προσκυνήσωσι τὸν νεογεννητόν Ἰησοῦν.

ΒΡΟΧΗ ΧΑΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΕΞΙΒΡΟΧΩΝ. — Ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου τοῦ καρδινάλιου Φλερῦ εἶχον διανεμηθῆ γενναιο- δωρεῖα εἰς ὀλόκληρον τάγμα, ἔνεκεν λαμπροῦ τινος γρα- τιωτικοῦ κατορθώματος. Μόνος ὁ ἰππότης Φεριγκούζ ὑ- πολοχαγὸς τοῦ τάγματος δὲν εἶχεν ἀξιοθῆ οὐδεμιᾶς ἀν- ταμοιβῆς· ἐκπληττόμενος διὰ τὴν ἀδικον αὐτῆν ἐξαίρεσιν ἀπῆλθε παρὰ τῷ καρδινάλιῳ Φλερῦ, λέγων αὐτῷ. — Ἄ- γνωσῶ, ἀρχων, τίνος ὀλεθρίας τύχης ἔνεκεν εὐρίσκομαι ὑπὸ ἀλεξιβρόχιον, ἐνῶ ἡ Ἰμετέρα Ἐξουχότης βρέχει χάριτας ἐπὶ τοῦ τάγματός μου ὀλοκλήρου.

Ἡ εὐφροῆς αὕτη προσλαλιά ἔφερε τὸ ποθούμενον ἀποτέ- λεσμα, ὁ δὲ ἀδικηθεὶς ὑπολοχαγὸς ἀντημεῖφθη ἐπαξίως.

ΛΥΠΗ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΑΥΡΙΟΝ. — Νύκτα τινα ἐξύπνησαν ἓνα κύριον ὅπως τῷ ἀναγγεῖλωσι τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του. — "Α, ἀπήντησε χασμώμενος καὶ καλυπτόμενος ἐκ νέου διὰ τοῦ ἐραπλώματος, πόσον θά λυπηθῶ αὔριον ὅταν ἐξυπνήσω!

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΑΣΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΗΔΟΝΑ.

Ἐπότ' ἡ γῆ τὸν πράσινον λαμβάνει τάπητά της
Καὶ μ' ἄνθη καὶ μ' ἀρώματα στολίζονται οἱ κῆποι
Καὶ εἰς τὰ τόσα ἄνθη της, ε' τὰ τόσα θέλητρά της
Πολλάκις τῆς καρδίας μας ἡ ἀλγηδὼν ἐκλείπει,
Μὲ ἄσματα οὐράνια, μετὰ χαρᾶς Σὺ ἴσθις
Προσέγγεσαι τὴν ἀνοιξὶν νὰ μᾶς πανυγυρίσῃς·
Καὶ ψάλλεις τότε, ἀηδὼν, γλυκύμου πτηνὸν, ψάλλεις,
Κ' εἰς θυμηδίαις πάραυτα τὰς θλίψεις μεταβάλλεις.

Ἦς ἄρμονί' ἀγγελικὴ, εἰς δάση μέσα ὅπου
Τοῦ οὐρανοῦ ὁ κυανοὺς Σὲ σκέπει μόνον θόλος,
Ἐντὸς αὐτοῦ ἀκούεσαι τοῦ παντερήμου τόπου
Κ' ἀπ' τ' ἄσματά Σου τέρπεται ὁ περίξ κόσμος ὅλος,
Ἦς ἐναέριος ἐκεῖ ἀγγέλων συμφωνία
Ἄναπληροῦσα τ' οὐρανοῦ τὰ ἄσματα τὰ θεῖα.
Ἦς, ψάλλε ψάλλε, ἀηδὼν, γλυκύ μου πτηνὸν, ψάλλε,
Σ' τὸ ἄσμα Σου ἐκλείπουναι αἱ ἄρμονί' αἱ ἄλλαι.

Μακρὰν τῶν πόλεων ποιμὴν τὸ ποιμνιὸν τοῦ φέρει,
Καραδοκῶν τὴν ἀνοιξὶν καὶ Σὲ μ' αὐτὴν ἐπίσης,
Ἐπότε δὲ τὸ ἔαρ μᾶς ἐκεῖ Σ' ἐπαναφέρει,
Ἐμπρὸς του τότε ἅπανα προσμειδᾷ ἡ φύσις·
Κ' εἰς τοῦ φαιδρουῦ Σου ἄσματος τὸν τόσον γλυκὺ τόνον,
Σ' τὴν φίλην του τοῦ πάθους του ἐκφράζεται τὸν πόνον·

Ἦ ψάλλε ψάλλε, ἀηδὼν, γλυκύ μου πτηνὸν, ψάλλε,
Σ' τὸ ἄσμα σου ἐκλείπουναι αἱ ἄρμονί' αἱ ἄλλαι.

Οἱ τόσοι Σου γλυκύφθογγοὶ λαρυγγισμοὶ ἐκείνοι,
Ποῦ περίξ Σου ἀκούονται μὲ τόσην ἄρμονίαν,
Οἱ τόσον ἐναρμόνιοι ἠδυπαθεῖς Σου θρῆνοι,
Γλυκεῖαν μᾶς προσφέρουσι ταχίως θυμηδίαν·
Κ' ὡς ἄλλος τερπνὸς ζέφυρος εἰς ῥόδα καὶ ναρκίσσους
Καὶ ἡ ψυχὴ ἡμῶν πετᾷ εἰς θεῖους Παραδείσους.
Ἦ, ψάλλε ψάλλε, ἀηδὼν, γλυκύ μου πτηνὸν, ψάλλε
Καὶ ἄρμονίαι δι' ἡμᾶς δὲν μένουν πλέον ἄλλαι.

Σ' τοῦ βίου μου τ' ἀκάτιον προσέπλεον τυχαίως,
Τὸν θάνατον ἐπιζητῶν ὡς ἄλλην εὐτυχίαν,
Ἐπότε πλὴν τὸ ἄσμα Σου μ' ἐπρόφθασεν ἠδέως,
Ἦ, τὴν φωνὴν Σου, ἀηδὼν, ἀκούσας τὴν γλυκεῖαν,
Καὶ τοῦ Ἰψίστου αἰσθανθεὶς τὸ θεῖον μεγαλεῖον,
Ἦ, τότε ἐθεώρησα εὐτύχημα τὸν βίον!
Ἦ, ψάλλε ψάλλε, ἀηδὼν, γλυκύ μου πτηνὸν, ψάλλε,
Αἱ ἄρμονίαι Σου αὐταὶ μὲ θέλγουν κ' ὄχι ἄλλαι.

Ο ΘΝΗΣΚΩΝ ΠΟΙΗΤΗΣ.

Ἀφιερῶται τῷ Κυρίῳ J. B. BROWN.

Πλὴν, φεῦ! τὰ φύλλα κύτρινα
θωρῶ ε' τὴν πεδιάδα
Ὅπου χιλιάδες πέφτουνε
Σὲ κάθε παραγάδα
τρισελαφρᾶς πνοῆς
(Γ. Ε. Μαυρογιάννης.)

Μὲ φωνὴν ψυχὸρραγοῦσαν, ὡς σβεννόμενός τις ἦχος,
Μόλις τώρα συγκινοῦσαν τ' ἄλλοτε θερμὸν τοῦ στήθους,
Νέος ἀηδὸς κλινήρης ἔψαλλε μ' ἀπελπισίαν
Χαλαρὰν κιθάραν κρούων, φωνὴν χύνουσαν ἄγριαν.

Ἦ τῆς ζωῆς μου παρακαίριως ἐμαράνθησαν τὰ ῥόδα
Ἦ εἰς τῆς γῆς τὸν πρῶτον δρόμον μόλις ἔφερα τὸν πόδα,
Ἦ Κ' εὔρον πάραυτα τὸ τέρμα τῆς ταχείας μου πορείας·
Ἦ τὴν ἐσπέραν, οἴμοι! εὔρον εἰς τὴν ὥραν τῆς πρωΐας.

Ἦ εἰς μεμακρυσμένης χώρας, ἀγνωστόν τι δένδρον θάλλει
Ἦ εἰς τὴν σκέπην τοῦ ὀποίου τὰ φαρμακερὰ της κάλλει
Ἦ σκληροτέρα τοῦ θανάτου στιγμὴ μία ἀναπνύσσει,
Ἦ δυστυχῆς εἰς τὴν σκιάν του ὁ θελήσας νὰ καθῆσθαι.

» Ἄς θραυσθῶσιν αἱ χορδαὶ σου, ὦ προσφιλεστάτη λύρα,
 » Ἄφοῦ οὕτω διορίζει ἡ ἀνελετήμων Μοῖρα.
 » Ὅτε δὲ καὶ ἡ ψυχὴ μου διὰ πάντοτε ἀφίνει
 » Τὴν γῆν ταύτην καὶ σὺ θραύσου, ἵνα ἔχνοσμάς μὴ μείνη.

» Φίλοι οὔτινες μακρὰν μου εἰς τὸ πέλαγος τοῦ κόσμου
 » Διεσπάρητε, ἡ μνήμη τῆς φιλίας μας ἐντός μου
 » Χαραγμένη διαμένη, ἡ φωνὴ μου πρὶν ἢ σβύσῃ,
 » Τὸνομά σας πιστοὶ φίλοι, τελευταῖον θὰ ψελλίσῃ.

» Εἰς τοὺς κόλπους σας δεχθῆτε τὰς ποιήσεις μου, ὦ φίλοι,
 » Ὡς ἐν δῶρον πιστοῦ φίλου, ὅστις πλέον σας ἀφίνει.
 » Τ' ὄνομά μου εἰς τῆς λήθης μὴν ἀφίστητε τὸ βρεῦμα
 » Ἄλλ' αὐτὸ ἄς ἀναρπάσῃ τῆς φιλίας σας τὸ πνεῦμα.

» Κ' εἰς τὸν ὕστατον λιμένα ὅταν ἀγκυροβολήσῃ
 » Κ' εἰς τὴν γῆν αὐτὴν τὸ σῶμα ὡς ἐν ὄφλημ' ἀποτήσῃ
 » Προσελθόντος μὲ δροσῶδ' ἄνετέ με, τότε, ἄνθη
 » Καὶ εἰπῆτε ὡς τὸ ἄνθος καὶ ἐκείνος ἐμαράνθη.

Ἡ κιθάρα πλὴν ἐξαίφνης ἔφυγεν ἐκ τῆς χειρὸς του
 Καὶ ὁ τέως τρεμοσβύων λυχνός του ἐσβέσθη πλέον
 Καὶ ὁ ποιητὴς στενάξας ἐκ καρδίας τελευταῖον
 Ἐπετάσθη πρὸς τὰ ὕψη, εἰς τὸ δῶμα τοῦ πατρὸς του.

A. I. Σ. (Σάμου)

ἌΛΛΟ ΕἶΣΑΙ ΣΥ.

(Ἀσματίον.)

Τῆς φύσεως τὰς καλλονὰς
 Ὁ ἄνθρωπος θαυμάζει,
 Καὶ τῆς αὐγῆς τὰς πρωϊνάς
 Ἐκείνας ἐκθειάζει.
 Τὰς εὐωδίας πάντοτε,
 Ὡ ἴρις μου χρυσῆ.

Ναὶ εἶν' ὠραία ἡ αὐγὴ
 Κ' ἡ φύσις οὐρανια,
 Μὲ νόμφην ὁμοιάζ' ἡ γῆ,
 Τὰ πάντα εἰσὶν θεῖα
 Εἰς τῆς αὐγῆς τ' ἀρώματα,
 Πλὴν ἄλλο εἶσαι Σύ.

Ὡ, ἀκουσον ἡ ἀηδὼν
 Ποῦ ψάλλει τ' ἄσματά της,
 Εἰς ταῦτα χάνει τὴν ὁδὸν
 Ὁ κάθε διαβάτης,
 Κ' ἐνῶ χωρεῖ τὸ ἔργον του
 Τὸ ἔργον του μισεῖ.

Ὡραία εἶναι ἡ τερπνὴ
 Φωνὴ τῶν ἀηδῶνων,
 Τὸν κόσμον ὅλον συγκινεῖ
 Τὸ ἄσμα των, τί μόνον;
 Πῶς ἄλλο εἶν' τὸ ἄσμα Σου. . .
 Πῶς ἄλλο εἶσαι Σύ.

Ἐχύθηκα ε' τῆς ἀγκαλιαῖς
 Τῆς μάνας μου καὶ εἶδα
 Σ' αὐταῖς ἀπρόσιταις φωλαῖς
 Κ' εὐδαίμονα κοιτίδα'
 Σ' τὰ χεῖλη της βασιλευεν
 Ἡ χάρις περισσῆ,
 Λαμπρύνετο ὁ οὐρανός
 Εἰς τὸ μευδιὰμά της
 Καὶ ἔτρεμ' ὁ αὐγερινός
 Σ' τὸ περιπάτημά της,
 Κ' ἐφαίνετό μοι ἄγγελος. . .
 Πλὴν ἄλλο εἶσαι Σύ!

Ἐπάρχουν χάριτες πολλαὶ
 Ποῦ θέλγουν τὰς καρδίας
 Ἐμπρὸς εἰς ταύτας αἱ θοαὶ
 Ἀκτίνες τῆς πρωϊᾶς
 Καθίστανται εὐάρεστοι
 Καθίστανται πυρσοὶ.
 Ὡ ναί, κ' αὐτῶν ἡ καλλονὴ
 Μ' ἀγγέλων ὁμοιάζει
 Κ' ἁρμονίαν ἡ φωνὴ
 Ἐκείνων ἀπαυγάζει,
 Ὡ ναί, γλυκὲ μου ἄγγελε,
 Πλὴν ἄλλο εἶσαι Σύ! N.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ.

Ἡ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ. — Πατὴρ τις διέταξε διὰ τῆς διαθήκης του, ὥστε ὁ πρωτότοκος τῶν υἱῶν του νὰ λάβῃ ἀπὸ ὅλην τὴν περιουσίαν του 10,000 λίρας καὶ τὸ ἕβδομον μέρος τοῦ υπολοίπου τῆς περιουσίας ὁ δεύτερος 20,000 λίρας καὶ τὸ ἕβδομον μέρος τοῦ υπολοίπου, ὁ τρίτος 30,000 λίρας, καὶ τὸ ἕβδομον τοῦ υπολοίπου καὶ οὕτω καθεξῆς, μέχρι τοῦ τελευταίου, αὐξανόμενον πάντοτε τοῦ μεριδίου ἀνά 10,000 λίρας καὶ τὸ ἕβδομον. Οἱ υἱοὶ ἀκολούθησαν τὴν ὁδηγίαν τῆς διαθήκης, εὗρον ὅτι ἔλαβον ἵσα μερίδια. Ἐρωτῶμεν, πόσους υἱοὺς εἶχε, ποία ἦτον ἡ περιουσία τοῦ πατρὸς, καὶ ὁποῖαν ποσότητα ἔλαβεν ἕκαστος υἱός.

Τῷ λύτῃ τοῦ προβλήματος δωρηθήσεται ἐν σῶμα τῶν ΔΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΓΑΡΙΒΑΛΔΟΥ.

λογισμοὺς καὶ σκέψεις ἐπὶ τῆς μετὰ τοῦ διευθυντοῦ παραδόξου συνδιαλέξεώς του, δὲν ὠργίσθη ποσῶς εὐρίσκων τὸν Ἰωάννην Πλονζὲ ἐν αὐτῷ.

Ἄλλ' ἡ ἰσχυρότης τοῦ Ἰωάννου ἦν τόσῳ πελιδνῆ, τὸ ὄμμα του τόσον ἀγριον, ὥστε ὁ Ἐρνέστος κατεπτοήθη ὅθεν, ἀνεγείρας αὐτὸν ἀπὸ χαμαὶ τὸν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης του καὶ προσεπάθησε νὰ τὸν καθουχάσῃ. Πλὴν μετὰ μακρὸν ἀκόμη ὁ Ἰωάννης Πλονζὲ περιέφερον τὰ ἐντρομα βλέμματά του γύρω τοῦ δωματίου ὡς ζητῶν ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ μέρος ἔνθα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν εὐρίσκετο· εἶτα καλύψας τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν του, ἀνέκραξεν:

— Ἐντοσοῦτῳ τὸ εἶδα! . . ναί. . . τὸ εἶδα. . .

— Τί πράγμα; ἠρώτησεν ὁ Ἐρνέστος.

— Ὡ, φοικη! . . ὦ, τρομάρα! . . Ἄ! ἄς φύγωμεν ἐδώθεν, αὐθέντα, ἄς φύγωμεν πρὸς θεοῦ!

Ὁ τρόμος τοῦ Ἰωάννου, τοῦ φύσει εὐτόλμου καὶ γενναίου ὄντος, ἐμαρτύρει τῷ κυρίῳ του ὅτι ὁ Νορμανδὸς ὑπῆρξεν αὐτόπτης φρικῶδους τινὸς σκηνῆς, καὶ φυσικῶ τῷ λόγῳ, μετὰ τὰς ἐκμυστηρεύσεις τοῦ κυρίου Ὄθεν, ἐνόμισεν ὅτι ὁ Ἰωάννης εἶχεν ἀνκαλύψει κάμμίαν συνωμοσίαν κατὰ τοῦ αὐθέντου του ἢ κατὰ τοῦ κυρίου Σαμφῶν, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης δὲν ἐπτοεῖτο ποτὲ ὑπὸ φυσικῶν κινδύνων, ὅσῳ μεγάλοι καὶ ἂν ἦσαν. Τέλος, μετὰ πολλὰς ἐπιφωνήσεις καὶ συνεχεῖς ἐπαναλήψεις τρόμου ἐνεθαῦρύνθη ὀλίγον, ὁ δὲ Ἐρνέστος ἤρξατο νὰ τακτοποιῇ τὰς ιδέας τοῦ Νορμανδοῦ του καὶ ἐπὶ τούτῳ μετεχειρίσθη τὸ καλῆτερον μέσον, τὸ νὰ τὸν ἐπαναγάγῃ δηλαδὴ εἰς ἀναμνήσεις γαλιναϊκῆς ὅπως δυνήθη νὰ τῷ ἐκθέσῃ τὸ αἴτιον τοῦ τρόμου του.

— Λοιπὸν, τῷ εἶπεν, σὲ ἄφησα εἰς τὸν χορὸν μὲ τὴν Ῥοζή.

— Μάλιστα, αὐθέντα. εἶναι ἀληθές, καὶ θὰ ἦτο χιλιάκις καλλίτερον ἐὰν δὲν ἐπήγαίνα.

— Σοῦ συνέθη λοιπὸν τίποτε ἐκεῖ;

— Τίποτε ἄλλ' ἐὰν δὲν ἐπήγαίνα εἰς τὸν χορὸν δὲν ἤθελα ἰδῆ τὴν Ῥοζή καὶ δὲν ἤθελα γίνεαι ὅπως ἔγεινα, δηλαδὴ μανιώδης.

— Θὰ ἔκαμες βεβαίως τίποτε ἀνοησίας;

— Μυρίας, αὐθέντα· δὲν ξεύρω ποῖος διάβολος μὲ ἴσκουντοῦσε, ἀλλ' ὅταν ἐπανεφέρουν τὴν Κρεαλὸν εἰς τὴν οἰκίαν δὲν ἤμουν πλέον εἰς τὸν ἑαυτὸν μου· ἤθελα τῆς δώσει ὅ,τι μοῦ εἶχ'τα· εἶναι ἀλήθεια ὅτι μοῦ ἐζήτησεν ὅ,τι καὶ ἂν εἶχα. Τὸ ὥρολόγι μου τῆς ἐφάνη πολὺ ὠραῖον καὶ τῆς τὸ ἔδωσα, μοῦ εἶπεν ὅτι τὸ δακτυλίδι τῆς μητρὸς μου τὸ ὁποῖον ἐφόρουθ' ἔμεινε ὑπὸ τῆς ὑπὸ τῆς λαμπρᾶς καὶ τῆς τὸ ἔδωκα, ἀλλὰ τώρα δὲν πρόκειται περὶ αὐτῶν· μοῦ ἔδειξε ὕστερα ἕνα παράθυρον διὰ τοῦ ὁποῖου ἤμπορούσα νὰ ἔμβω κρυφίως εἰς τὸν θάλαμόν της, ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς οἰκίας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἔμβῃ κανεὶς χωρὶς νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ δωμάτιον τοῦ κυρίου Σαμφῶν ὁποῖος κοιμάται πολὺ ἐλαφρᾶ, ὅθεν, αὐθέντα, ὅταν ὅλοι ἐκοιμή-

θησαν ἐγὼ ἐκρύφθηκα μέσα εἰς κάτι δάφνης ἀντικυρ τοῦ ξηθέντος παραθύρου, ὅπου κανεὶς δὲν ἤμπορούσε νὰ με ἰδῆ. Ἐπέρασε περισσότερον ἀπὸ μισὴ ὥρα καὶ δὲν εἶδα τίποτε νὰ σαλεύσῃ· ἤρχισα ὅθεν νὰ στενοχωροῦμαι, ὅτε βλέπω τὸ παράθυρον ν' ἀνοίγῃ καὶ τὴν Ῥοζή ἡ ὁποία ἔσκυψε καὶ μοῦ εἶπε: « Ἡ κυρία δὲν ἀπεκοιμήθη » εἶναι ἀσθενής καὶ δὲν θὰ κοιμηθῆ. . . Ὑστερα ἔκλεισε τὸ παράθυρο.

Νὰ μὲ παρ' ὁ διάβολος, αὐθέντα, καὶ τοῦτο ὀλίγον ἔλειψε νὰ συμβῆ ἀπόψε, ἂν δὲν ἤκουσα κάτι τι ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ παράθυρο σὰν τὸ γέλοιο τοῦ μάστορο Τζῶν. Ἀλλὰ ὀλίγο μὲ μέλλει γ' αὐτὸ ἄς ἔχῃ τὴν Ῥοζή του ἀφοῦ αὐτὴ τὸν προτιμᾷ. . .

ἤθελα δώσει ἐκτός τοῦ ὥρολογίου μου καὶ τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα χρήματα τὰ ὁποῖα μοῦ μένουν, καὶ νὰ μὴν ἔχω νὰ κάμω μὲ ἀνθρώπους ποῦνε μαῦρο τὸ πετσί τους.

— Καὶ διατί τοῦτο;

— Διατί! ἀνέκραξεν ὁ Ἰωάννης σταθῆτε νὰ ἰδῆτε. . .

Ἄμα ἤκουσα ἐκεῖνο τὸ γέλοιο ἄρχισαν νὰ μοῦ ἀναβαίνουν οἱ κἄπνοι στὸ κεφάλι, καὶ εἶχα καὶ δίκαιον, ἀφοῦ ἔβλεπα νὰ μοῦ βάζῃ τὰ γυαλιὰ ἡ ἀσχημοπούτιγγα ἐκεῖνη ὁ Τζῶν. . . Ἐπειδὴ ὅμως εἰς ὅλα τὰ πράγματα πρέπει νὰ ἦναι κανεὶς βεβαίως διὰ νὰ κοπανίσῃ κανένα, ὅπως σκοπεύω νὰ τὸ κάμω αὐτουνοῦ τοῦ Ἰγγλέζου, ἐχύθηκα πάλι μέσα στὰ φύλλα ὅπου, ἐν παρενθέσει, εἶχε κάτι διαβολοκαγκάθια ποῦ μὲ ἀγγύλωναν τρομερὰ ἀπὸ πίσω· δὲν ξεύρω ἂν ἐξεφύτρωσαν ἐκεῖνη τὴν στιγμήν, γιὰτὶ πρῶτα δὲν τὰ ἐνοιουθα. Εἶναι ἴσως ἡ ιδέα μου, ἀλλὰ εὐρισκόμεθα σ' ἕναν τόπο τόσῳ ἀλλόκοτον, ὥστε δὲν εἶναι τίποτα παράξενον νὰ ξεφύτρωσαν σὲ μὴν στιγμήν.

Ὁ Ἐρνέστος ὅστις ἦν ἀνυπόμονος νὰ γνωρίσῃ τί συνέθη εἰς τὸν Ἰωάννην, δὲν ἠδυνήθη ὅμως καὶ νὰ μὴ μειδιάσῃ εἰς τὴν ιδέαν τοῦ ὑπέρτου του ὅστις ἐξηκολούθησε μετὰ σοβαρότητος:

— Μὴ γελᾶτε, αὐθέντα, εἰσθε ὡς οἱ βασιλεῖς οἱ ὁποῖοι δὲν βλέπουν ποτὲ τίποτε οἱ ἴδιοι. Ναί, ἐνοιουθα νὰ μὲ ἀγκυλώνουν κάτι ἀγκάθια, ποῦ θὰ ἐπηδούσα σὰν δαιμονισμένος, ἐὰν ἡ περιέργεια νὰ βεβαιωθῶ ἂν ὁ Τζῶν ἦτον ἐκεῖ ἀπάνω δὲν μ' ἔδαστοῦσε. Πλὴν ἔξαφνα, ἐνῶ ἐγὼ ἤμουν σὰν τὸν Ἅγιον Λαυρέντιον στὴν σχάρα, ἀκούω κάτι τι καὶ σαλεύει κοντὰ μου. Μὴ γελᾶτε, αὐθέντα, μὴν κάμνετε πῶς δὲν φοβᾶστε· εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ὑπάρχουν ζῶα τρομερὰ, φεῖδια δεκαπέντε πῆγες, θηρία ποῦ δὲν ἔχουν ὄνομα, τὰ ὁποῖα καταπίνουν τὸν ἀνθρώπον ὡς ποῦ νὰ πῆς ἀμήν. Μὲ ἔπιασαν κάτι κωλικόπονοι φοβεροὶ, (συμπάθειο, αὐθέντα, ἀλλ' ὁ κωλικόπονος εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ φόβου, καὶ ἐφοβήθη). Ναί, αὐθέντα, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰωάννης Πλονζὲ πλήτων διὰ τοῦ γρόφου του τὴν κλίνην· ἐφοβήθη. . . ἐγὼ, ὁ Ἰωάννης Πλονζὲ, ἐγὼ, ὁ Νορμανδός, ἐφοβήθη καὶ ἐχάθηκα πάλιν μέσα στὰ κλαδιά.

Ἦμουν ὁμως ἀνόητος, ἐπειδὴ δὲν, πέρασε πολλή ὥρα καὶ εἶδα δύο ἀνθρώπους ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ ἐμένα. Ἀλλὰ λέγοντας δύο ἀνθρώπους, εἶναι ὅπου τὸ φέρνει ὁ λόγος, ἐπειδὴ ζεύρω θετικώτατα ὅτι ὁ μαῦρος εἶναι ἓνα τσακάλι τὸ ὁποῖον ἐκλεψε ἀνθρωπινὴν μορφήν διὰ νὰ ἀπατᾷ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Πρὸ μιᾶς ὁμως ὥρας ἐνόησα τὸ ἐναντίον. Μολαταῦτα ἄρχισα νὰ πέρνω ὀλίγον θάρρος ὅταν εἶδα πῶς δὲν ἦταν ἄλλο παρὰ δύο μαῦροι οἱ ὅποιοι περιπατοῦσαν ἀγάγια ἀγάγια. Ἐξαφνα ἀκούω τὸν ἓνα καὶ λέγει εἰς τὸν ἄλλον.

« Εἶσαι βεβαία πῶς θ' ἀποθάνη;

Ἡ δὲ γυναῖκα ἀπήντησεν:

« Ὅπως ὑπάρχει καὶ ἓνας Θεός. »

Τί νὰ σᾶς εἰπῶ, αὐθέντα, δὲν μ' ἀρέσει ν' ἀκούω περὶ θανάτου τὴν νύκτα, μάλιστα ὅταν ὑπάρχει καὶ φειγγὰρι. Νὰ ἦνε κανεὶς ἀντίκρου σὲ δεκαπέντε κανόνια καὶ σὲ εἰκοσιπέντε τουφέκια εἶναι ἀσχημὴ δουλιὰ, καὶ μολαταῦτα σ' ἓνα Νορμανδὸν δὲν εἶνε τίποτε. Ἀλλὰ νὰ βλέπῃ κανεὶς κατὶ ἀνθρώπου μαύρους σὰν τὸ χάρο οἱ ὅποιοι ὀμιλοῦν περὶ ἀνθρώπου ὅστις θ' ἀποθάνῃ ἐντὸς ὀλίγου εἶνε τρομερόν. Διὰ ποῖον ἄραγε ἔλεγον; — Μήπως ἦνε διὰ ἴσνα, πτωχέ μου Ἰωάννη; εἶπα μὲ τὸν νοῦν μου μήπως πάτησες τὸ ποδάρι κανενὸς σπὸ αὐτοὺς τοὺς διαβόλους καὶ σοῦ ἐτοιμάζει τὸν θάνατόν σου διὰ τὸν ἄνομον ἔρωτά σου; — Πολὺ πιθανὸν ἐστοχάσθηκα καὶ δὲν εἶναι τόσο εὐχάριστον νὰ τὴν πάθῃ κανεὶς ἐνῷ ἄλλος θὰ χαίρεται, καὶ θὰ γελά. Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὸν τὸν συλλογισμόν, καὶ ἐπειδὴ εἶμαι φύσει περιέργος, πέρνω τὸ κατόπι τῶν δύο μαύρων καὶ τοὺς βλέπω μετ' ὀλίγον νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὸν δρόμον τοῦ νεκροταφείου τὸν ὁποῖον μᾶς ἐδειξε ἐκεῖνος ὁ ἄλλος ὁ δαίμονας ποῦ εἶχαμε γιὰ ὁδηγὸ καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἦναι ἓνας κατεργάρας ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι.

— Τὸν δρόμον τοῦ νεκροταφείου; ἠρώτησεν ὁ Ἐρνέστος, εἶσαι βέβαιος;

— Ὁ! ἐπανελάθεν ὁ Ἰωάννης, βεβαϊώτατος αὐθέντα! Ἀκούσατε: Φθάνουν εἰς τὸ νεκροταφεῖον φθάνω καὶ ἐγὼ κατόπιν τους· περιπατοῦν σὰν νὰ ἦνε εἰς τὰ σπήτια τους· ἡ νύκτα εἶναι ὁ φανὸς τους καὶ τρέχουν σὰν νὰ εἶχαν μάτια σταῖς μύταις τῶν ποδαριῶν. Δὲν ἤμποροῦσα πλέον νὰ τοὺς ἀκολουθήσω, ἀλλὰ ἦρα ἓνα δένδρον καὶ ἐκρύφθηκα ἀπὸ πίσω καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τοὺς ἐβλέπα ποῦ ἐπήγαιναν καὶ ἔρχονταν μὲ μιὰν ἀδιαφορίαν σὰν νὰ περιπατοῦσαν εἰς τὸ βουλεβάρτον τῶν Ἰταλῶν.

Τέλος πάντων πλησιάζουν πρὸς τὸ μέρος μου· ἐγὼ σφίγγω τοὺς γρόνθους μου διὰ νὰ τοὺς ὑποδεχθῶ ἐάν μὲ ζητοῦσαν τίποτε πληροφορίας, πλὴν ἔξαφνα σταματοῦν τρία τέσσαρα βήματα μακρὰν μου, ἡ δὲ γυναῖκα λέγει εἰς τὸν ἄνδρα. « Ἴδου ὁ λάκκος » Νὰ σᾶς πῶ, δὲν μ' ἀρέσουν τέτοια λόγια καὶ ἄρχισε νὰ μοῦ ἔρχεται σὰν λιγοθυμιά,

ἀλλὰ ἐκατάλαβα πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ χάσω τὸ θάρρος μου· βλέπω λοιπὸν τὸν ἄνδρα καὶ ἀρχίζει νὰ σκιάφῃ τὴν γῆν, ἐνῷ ἡ γυναῖκα ἄρχισε νὰ μουμουρίζῃ ἓνα τραγοῦδι ἀπὸ τὸ ὁποῖον, ναι μὲν δὲν ἐκατάλαβα λέξιν, ἀλλὰ ὅσο ἐκατάλαβα ὅπο τὸν σκοπὸ καὶ ἀπὸ τὰ τσακίσματα ὅπου ἔκανε τραγοῦδῶντας, πρέπει νὰ ἦτο φρικῶδες καὶ τὸ τραγοῦδι της. Ἐξαφνα, ἐνῷ αὐτὴ ἡ σκιὴν ἐμάκραινε σὰν τὸ εὐαγγέλιον τῆς Μεγάλῃς Παρασκευῆς ἀκούω τὸν νέγρον καὶ λέγει: « Ἐτελείωσεν! » Ἀνοίγω τὰ μάτια μου καὶ τί νὰ δῶ! Χριστὲ καὶ Παναγία μου! ἓνα σῶμα τὸ ὁποῖον εἶχαν ξεθάψει, τὸ σῶμα ἐνὸς παιδιοῦ, αὐθέντα! Τότε ἡ γρηᾷ, ἡ μάγισσα, ἡ λύκαινα, γονατίζει, τραβᾷ τὸ παιδί ἀπὸ τὸ λάκκο, καὶ μ' ἓνα μεγάλο μαχαίρι. . . . Τὸ εἶδα, αὐθέντα, τὸ εἶδα, δὲν ἔμπορεῖτε νὰ εἰπῆτε ὅτι τὰ μαλλιά πέφτανε ἐς τὰ μάτια μου καὶ δὲν ἐβλεπα, διότι ἀπὸ τὸν φόβον ἦταν ὀρθὰ σὰν ξύλα εἰς τὴν κεφαλὴν μου. Ναι, τότε τοῦ ἔκοψε τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν, τοῦ ἀνοίξε τὸ στήθος, ἔβγαλλε τὴν καρδίαν, καὶ τὰ ἔβαλλε ὕστερα ὅλ' αὐτὰ μέσα εἰς ἓνα σακί.

— Εἶναι ἀδύνατον! ἀνέκραξεν ὁ Ἐρνέστος περιτρώμος ὡσαύτως γινόμενος ἐκ τῶν λεπτομερειῶν τῆς φρικῶδους ἐκείνης νυκτός.

— Εἶναι δυνατώτατον· τὸ εἶδα αὐθέντα· ὅταν ἡ γραῖα ἐτελείωσεν εἶπεν εἰς τὸν μαῦρον:

« — Αὔριον φέρε μου τὰ δουλῶνια τὰ ὁποῖα μοὶ ὑπεσχέθης καὶ θὰ σοὶ δώσω τὸ δηλητήριον. »

« — Καὶ εἶσαι βεβαία ὅτι ὁ Κροῖσος θ' ἀποθάνῃ. »

« — Μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας. »

« — Εἶναι πολὺ. . . »

« — Ἀνόητε! ἐάν ἀπέθνησκεν εὐθὺς, θὰ ἐκαταλάμβανον ὅτι ἐδηλητηριάσθη, ἐνῷ τοιοῦτοτρόπως θὰ ἀσθενήσῃ καὶ θὰ τοῦ ὑπάγω καὶ ζωμόν εἰς τὸ νοσοκομεῖον. »

— Ὁχριάτε ποῦ μὲ ἀκούετε, ἐπανελάθεν ὁ Ἰωάννης, ἀλλ' ἐγὼ ἤμην ἐκεῖ. . . Τὰ εἶδα ὅλα. . . τὰ ἤκουσα, ὅλα. Δὲν εἰξεύρω ἂν ὁ φόβος μ' ἐβάσταξε ἐνόσω αὐτοὶ ἦταν, ἐκεῖ, ἀλλ' ἀφοῦ ἔφυγαν καὶ δὲν εἶχα τίποτε νὰ φοβηθῶ ἐλιγοθύμῃσα. Τὰ ἀγκάθια ὁμως πρέπει νὰ ἐμεγάλωσαν εἰς τὸ διάστημα τῆς ληθαργίας μου, διότι ὅταν ἦλθα εἰς τὸν ἑαυτόν μου αἰσθάνθηκα πάλιν καὶ μὲ ἀγγύλωναν τρομερὰ τότε, αὐθέντα, ὅταν ἐνθυμήθηκα τί εἶδα καὶ τί ἤκουσα, μοῦ ἦλθε ζάλη καὶ ἤρχισα νὰ τρέχω πρὸς τὸν οἶκον. Δὲν εἰξεύρω πῶς ἦρα τὸ δωμάτιόν σας· ὅταν ὁμως ἐμβήκα μέσα καὶ δὲν σᾶς εἶδα, ἐνόμισα πῶς κάμμία μάγισσα σᾶς εἶχε ἀρπάξει, ὅταν δὲ πάλιν σᾶς εἶδα καὶ ἐμβήκατε ἔξαφνα, νόμισα πῶς ἦτον ὁ διάβολος ὁ ἴδιος.

Πρὸ μιᾶς στιγμῆς ὁ Ἐρνέστος δὲν ἤκουε πλέον.

Εὐρίσκατο λοιπὸν ἐνώπιον μιᾶς ἐξ ἐκείνων τῶν ἐπιχειρήσεων, ἃς ἀπεκάλει συκοφαντίας, τὸ ἐγκλημα δὲ εἶχε παρ' αὐτῶ ἄλλην σημασίαν ἢ παρὰ τῷ Ἰωάννη.

διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ θύματος ἐγνώρισεν, οὕτως εἶπεῖν, τὸν δολοφόνον. Μετὰ τὰ ὑπὸ τοῦ κυρίου Ὄβεν λεχθέντα, τὸ μικρὸν τοῦτο ἐπεισόδιον νέαν εἰς τὰς ἰδέας τοῦ Κλεμανσῶ ἐπέφερε σύγχυσιν· θέλομεν ἴδει ὁποῖον ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν συλλογισμῶν του.

Z.

ΤΟ ΘΕΙΩΔΕΣ ΗΨΑΙΣΤΙΟΝ.

Μολονότι ὁ Ἐρνέστος διήλθεν ἀρκετὸν μέρος τῆς νυκτός ἀκούων τὴν διήγησιν τοῦ Ἰωάννου, ἠγέρθη λίαν ἐνωρίς, ἡ δὲ πρώτη του φροντίς ὑπῆρξε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Κ. Ὄβεν περὶ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ὑπηρετοῦ του.

Ὁ διευθυντὴς δὲν ἐξεπλήχθη μὲν εἰς τὴν διήγησιν τοῦ Ἐρνέστου, ἀκροασθεὶς αὐτὴν ὡς ἂν ἠκροάζετο συμβεβηκόσ πολλὰκις λαθὼν χώραν, ἐδειξεν ὁμως ὑπέμετρον τρόπον.

— Δηλητηριαστὴς εἰς τὴν κατοικίαν! ἀνέκραξεν, θὰ ἦτο φρικῶδες!

Ὁ Κλεμανσῶ εὐρίσκει τὸν τρόπον τοῦ Κ. Ὄβεν παιδαριώδῃ κατ' αὐτὸν ἤρκει νὰ τεθῇ ὑπὸ κράτησιν ὁ Θεόδωρος καὶ νὰ ληφθῶν παρ' αὐτοῦ ἐξηγήσει.

— Ἐξηγήσεις ἀπὸ μαῦρον! ἀνέκραξεν ὁ Κ. Ὄβεν εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς ἂν ἠρώτα τις ἓνα τοῖχον. Ἀγνοεῖτε ὅτι οἱ ἐπιτηδεύοντες κλέπτει σας εἰσὶ μειράκια ἀντιπαρβαλλόμενοι μετὰ τῶν μαύρων;

Εἶδον ὀλόκληρα ποίμνια καταστρεφόμενα διὰ δηλητηρίου· εἰς τὸ διάστημα δύο μηνῶν οὐδεὶς ξένος δούλος δὲν εἶχεν εἰσελθεῖ εἰς τὴν κατοικίαν· ἄρα ἤμεθα βεβαῖοι ὅτι ὁ δηλητηριαστὴς ἦν τις ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἐργοστασίου ἢ τῆς οἰκίας. Διωργάνισα ὅθεν αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν μεταχειρισθεὶς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ λευκοὺς μόνον καὶ τινὰς μαύρους χαίροντας τῆς ἐμπιστοσύνης μου, μετὰ τῶν ὁποίων ἦν καὶ γραῖα τις κρεολὸς ὑπάρχασα τροφὸς τῆς οἰκοδεσποίνης, καὶ ἦτις ἦν ἀληθῶς ἀφοσιωμένῃς τὴν κυρίαν ταύτην. Κατὰ συμβουλήν τῆς γραίας κρεολοῦ αἱ λεπτομερέστεραι ἔρευναι ἐνηργήθησαν εἰς τὰς καλύβας ἀπάσας, ἵνα δὲ δεῖξῃ ὅτι οὐδενὸς ἐφείδετο ἀπήτησε νὰ γίνωσιν ἔρευνα καὶ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς καλύβην. Ἡ αὐστηρότης αὐτῆ μοὶ ἐνέβαλλεν ὑποψίας, ὅθεν διέταξα ἵνα ἡ καλύβη τῆς γραίας ἐξετασθῇ μετὰ πλείστης ὕψης αὐστηρότητος ἀλλὰ, ματαίᾳ ὑπῆρξε πᾶσα ἔρευνα.

Ἦμεθα ἤδη ἐν ἀπελπισίᾳ, διότι ἡ δηλητηρίασις μετεδίθετο ἀπὸ τῶν ποιμνίων εἰς τοὺς δούλους, ὅτε ἀπροσδόκητόν τι συμβῶν ἀνεκάλυψεν ἡμῖν τὸν ἐνοχον.

Σφοδρὸς ἄνεμος κατέβριψε τὰς στέγας τινῶν καλυβῶν ἐν αἷς καὶ ἐκείνης τῆς γραίας, ἦτις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἦν ἀπούσα μετὰ τῆς κυρίας της εἰς τὴν πόλιν. Ἀπελ-

θῶν ὅπως ἴδω τὰς ἀπαιτουμένας ἐπιδιορθώσεις, ἀνέβην ἐπὶ τινος κλίμακος καὶ ἐπεθεώρουν τὴν κατάστασιν τῶν παχέων ἰνδοκαλάμων (Bambous) οἵτινες ἐχρησίμευον ὡς στηρίγματα τῶν δοκῶν, ὅτε παρετήρησα ὅτι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἦσαν τρυπημένοι εἰς πολλὰ μέρη. Ἐθεώρησα καὶ εἶδον ὅτι ἐν ταῖς ὀπαῖς ὑπῆρχον ἀλλοῦ μὲν μικρὰ δέματα, ἀλλοῦ δὲ φιάλαι αἵτινες εἶχον ἀπωλεσθῆ πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὸ φαρμακεῖον. Ὁ κρύπτης οὗτος εἶχε διαφύγει τὰς ἐρεῦνας μας, διότι ἔπρεπε νὰ καταδαφίσωμεν τὴν καλύβην ἵνα τὸν ἀνακαλύψωμεν.

Τότε ἐνόησα τί ἐστὶ μαῦρος.

Διέταξα νὰ ἐπισκευασθῇ ἡ καλύβη χωρὶς νὰ εἶπω τίποτε περὶ τῆς ἀνακαλύψεώς μου, χωρὶς ὁμως καὶ νὰ ἐγκυβερνήσω διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοὺς ἐργάτας. Πραγματικῶς οὗτοι ἀνεκάλυψαν τὸν κρυφῶνα· τοῦτο ἠνόησα ἐκ τῶν βλεμμάτων ἅπερ ἀντήλλαξαν μετὰ τῶν, πλὴν οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ μοὶ εἴπῃ τι περὶ τῆς εὐρέσεως ταύτης.

Ἐπιστρέφων εἰς τὴν πόλιν ἔθεσα ὑπὸ κράτησιν τὴν γραίαν, ἀλλ' αὐτὴ ὑπῆρξεν ἀκλόνητος εἰς τὰς ἀρνήσεις της· ὅτε δὲ ἐθέσαμεν αὐτῇ ὑπ' ὄψιν τὰς ἀποδείξεις τοῦ ἐγκλήματός της, δὴσχυρίσθη ἀταράχως ὅτι ἐγὼ εἶχον κρύψει τὰ δηλητήρια ἐντὸς τῆς στέγης ὅπως τὴν συκοφαντήσω καὶ τὴν καταστρέψω.

Ὁ τρόμος τῶν ἄλλων δούλων ἐμεστριάσθη ὀλίγον ὅταν εἶδον αὐτὴν ὑπὸ κράτησιν καὶ ἔκαμαν τινὰς ἐξομολογήσεις, μολονότι εἰς τὴν συνεδρίασιν ἐν ἣ ἐδικάσθη ἡ γραῖα, ὀλίγον ἔλειψαν ν' ἀνακαλέσωσι τὰς μαρτυρίας τῶν ἀπειληθέντες παρ' αὐτῆς ὅτι ἂν ἔλεγον τίποτε ἤθελεν ἐπανελθεῖ μετὰ θάνατον καὶ τοὺς δηλητηριάσει.

Ἀνεγνώρισα τότε ὅτι ὁ φόβος τῶν τρομερῶν αὐτῶν γυναικῶν τὰς ὁποίας νομίζουσιν γόησσας καὶ ὄχι συνενοχῆ τις εἶχεν ἐπιβάλλει σιωπὴν εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους δούλους· ὅθεν, δύνασθε νὰ ἦσθε βέβαιοι ὅτι οὐδεμίαν ἐξομολόγησιν ὀφείλομεν νὰ περιμένωμεν ἀπὸ τὰ ὄντα ταῦτα.

— Εἰξεύρω, εἶπεν ὁ Κλεμανσῶ, ὅτι ἡ ζηλοτυπία εἶναι σφοδρὸν αἰσθημα, ἐννοῶ τὸ ἐγκλημα τοῦ Θεοδώρου, πλὴν δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς ἄλλος δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὴν ζωὴν του, ἵνα ὑπηρετήσῃ πάθος οὐδόλως ἐνδιαφέρον αὐτόν, προκειμένου μάλιστα περὶ τοιοῦτου μικροῦ πράγματος.

— Ἡ ἐλαχίστη αἰτία δύναται νὰ φέρῃ τὸν μαῦρον εἰς τὸ ἐγκλημα, καὶ θέλετε τὸ ἐννοήσῃ ὅταν σᾶς εἶπω ὅτι τὸ πρῶτον αἴτιον τῶν κακοεργημάτων τῆς καλύβης ἐκείνης κρεολοῦ, ἧς ἐδιηγήθη ἡμῖν τὸ συμβῶν, ὑπῆρξεν ἡ γενομένη δὴθεν πρὸς αὐτὴν ἀδικία κατὰ διανομήν τινα ἐσθίτων καὶ κοσμημάτων ἅπερ ἡ θυγάτηρ τῆς οἰκοδεσποίνης ἐδώρει εἰς τοὺς δούλους, καθ' ἣν ἡ γραῖα ἔλαβε μιὰν ἐσθίτην ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰς ἄλλας γυναῖκας. Τοῦτο ὡμολόγησεν ἡ ἴδια ἐν πλείρῃ δικαστηρίῳ ἐνθα ἐξήγησε καὶ πῶς ἀφοῦ

ἐδλητηρίασε τινὰ ζῶα εἶχεν ἀποκτήσει τρομερὰν εὐχαρίστησιν νὰ βλέπῃ αὐτὰ τρεχόμενα καὶ ἀποθνήσκοντα, πῶς ἡ ἡδονὴ αὕτη κατέστη μετὰ ταῦτα ἐν αὐτῇ πάθος, ἀνάγκη, ἡδονὴ ἀγαλίνωτος καὶ ὅτι ἤθελε δλητηρίασει ὅλην τὴν κατοικίαν ἵνα κορσθῇ.

— Καὶ πῶς οἱ οἰκοδεσπότης ἐξέφυγον τὴν μέγαιραν ταύτην; ἠρώτησεν ὁ Ἑρνέστης, πῶς δὲν ἐτιμώρησε πρῶτην τὴν νεάνιδα τὴν διεγείρασαν τὸν φθόνον καὶ τὴν ἐκδίκησίν της;

Ὁ Κ. Ὁβεν ἐχαμήλωσε τὴν φωνὴν καὶ εἶπεν μυστηριωδῶς πρὸς τὸν Ἑρνέστην:

— Διότι εἰς τὰς θηριώδεις ταύτας καρδίας ἐναπολείπεται εὐτυχῶς αἰσθημὰ τι τρόμου καὶ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς λευκοὺς. Εἶναι τὸ ὀρμέμφυτον ἐκεῖνο τῆς ὑποτελείας αἰσθημὰ ὅπερ τοὺς ἀναχαιτίζει, καὶ εὐτυχῶς ὅλαι αἱ φωνασκίαι τῶν φιλανθρώπων δὲν ἡδυνήθησαν ἀκόμη νὰ πείσωσιν αὐτοὺς, ὅτι εἰσὶν ἴσοι μετὰ τῆς φυλῆς τῶν λευκῶν εἰς τὴν ὑποτάσσονται ἀνευ δυσαρσεκείας, αἰσθανόμενοι ἑαυτοὺς κατωτέρους ἡμῶν. Πλὴν, οὐαὶ εἰς τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην καθ' ἣν ἰδέα τις ἀνεξαρτησίας εἰσχωρήσει εἰς τὸν ἐγκέφαλόν των, ἐὰν ποτὲ τοιοῦτον τι δύναται νὰ συμβῇ, πρᾶγμα ὅπερ δὲν πιστεύω. Ὁ μαῦρος, κύριε, δὲν εἶναι ἐντελής ἄνθρωπος.

Ὁ Κλεμανσῶ, μολοντί σταθερὰν ἀπόφασιν εἶχε νὰ μὴ διαδηλώσῃ τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἰδέας του, δὲν ἠθέλησεν ὅμως ν' ἀφήσῃ ἀπαρατήρητον τὴν τελευταίαν τοῦ Κ. Ὁβεν πρότασιν, ὅθεν ἀπήντησε μετ' εὐγενεῶς τινὸς σχολαστικότητος:

— Τοιαύτη δὲν ἦτον καὶ ἡ γνώμη τῶν Πίττ, τῶν Φόξ, τῶν Σέριδαν, τῶν Οὐίλμπερφόρς, οἵτινες ἐν τῇ εὐγενῇ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα συμπαθείᾳ των, ἐζήτησαν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ μαύρου.

— Πῶς δὲν τὴν ἐδίδον τότε εἰς τὴν Ἰρλανδίαν; ἐπανελάθεν ὁ Κ. Ὁβεν μετ' ἀγανάκτησεως ἧτις ἐξήξεν αὐτὸν τῆς συνήθους ἀταραξίας του· οἱ ἄνθρωποι οἵτινες ὠμίλου τὴν ἰδίαν γλώσσαν των, οἵτινες ἐμάχοντο πλησίον των, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς εἰσὶ τὰ περικλειέστερα ὀνόματα τῆς Ἀγγλίας ἦσαν ἄρχαε ἦττον ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας ἢ ἡ φυλὴ τῶν νέγων ἐπ' ἧς ἔχουν τὸσφ ἐνθουσιωδῶς τὰ ψευδῆ των δάκρυα;

Ὁ Κλεμανσῶ ἐλυπήθη ὅτι προσέβαλλε τὴν ἐθνικὴν φιλαυτίαν τοῦ γενναίου Ἰρλανδοῦ, ὅθεν ἐπανελάθεν:

— Ἡ ἡμέρα τῆς δικαιοσύνης ἀνέτειλε δι' ὑμᾶς.

— Μάλιστα, κύριε, ἐξηκολούθησε μετριοπαθέστερον ὁ Κ. Ὁβεν παραχωροῦν ἀναγκαστικῶς καὶ ὑπὸ φόβου κινούμενος εἰς τὴν Ἰρλανδίαν τὴν ἐλευθερίαν ἣν προστατεύουσιν ἐνταῦθα ἐπὶ σκοπῷ καταστροφῆς. Τὸ νὰ ἦναι τις ἐχθρὸς τῆς δουλείας τὸ νὰ ἐργάζεται εἰς τὴν κατάργησιν αὐτῆς, τὸ ἐννοῶ, τὰ δὲ ἐνδόμυχα αἰσθημὰτά μου συμφωνοῦσι πρὸς τοῦτο, ἀλλὰ τὸ ν' ἀκολουθῇ τις τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγ-

γλίας τοῦτο μὲ φέρει εἰς ἀγανάκτησιν, διότι καὶ ἡ πρόθεσις βδελυρὰ ὑπάρχει, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὀλέθριον.

Ὁ Ἑρνέστης θέλων ν' ἀλλάξῃ ἀντικείμενον συνομιλίας ἧτις ἡδύνατο νὰ προβῇ πολὺ μακρὰν, εἶπε τῷ Κ. Ὁβεν:

— Ἀλλὰ τί ποιητέον ἐν τοιαύτῃ περιστάσει;

— Πρῶτον νὰ συγκαταλεξώμεν τὸν Κροῖσον εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν δούλων οἵτινες μέλλουσι νὰ σᾶς συνοδεύωσιν εἰς τὴν ἐκδρομὴν καὶ οὕτως νὰ προλάβωμεν τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον.

— Λοιπὸν ἡ γυνὴ αὕτη ἡδυνήθη νὰ ἐτοιμάσῃ τὸσφ γρηγόρα τὸ ὑποσχθεὲν δλητηρίον;

— Αἱ γυναῖκες αἱ μετερχόμεναι τὸ τῆς δλητηρίασεως ἐπάγγελμα ἔχουσι πάντοτε μεθ' ἑαυτῶν τὰ ἀναγκαῖα.

— Τότε λοιπὸν πρὸς τί ἡ τελετὴ ἐκεῖνη τῆς νυκτός;

— Ἴνα καταπλήξῃ καὶ πτοήσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ συνενόχου αὐτῆς. Ὅτι καὶ ἂν φρονοῦν μερικοὶ ἄποικοι δὲν πιστεύω ποτὲ ὅτι οἱ ἄθλιοι αὐτοὶ μαῦροι κέκτηνται ἀποκρυφα τινὰ τῆς δλητηρίασεως· γνωστὰ τινὰ φυτὰ τὸ ὑγρὸν αὐτὸ τοῦ ἰστροφίου εἰσὶ καταλλήλολότατα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον· ἀλλ' ἡ κροσλὸς περὶ ἧς σᾶς ὠμίλησα μετεχειρίζετο ἀρσενικὸν ὅπερ εἶχεν ἀφαιρέσει ἐκ τοῦ φαρμακείου. Ὅπως καὶ ἂν ἔχουν τὰ πράγματα, διατάξετε τὸν ὑπρέτην σας νὰ σιωπήσῃ, ἐγὼ δὲ ἐπιφορτίζομαι τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ Θεοδώρου καὶ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς γυναικὸς ἧτις τῷ ὑποσχέθη τὴν συνδρομὴν της.

Μὴν ἀναφέρητε τίποτε περὶ τούτου εἰς τὸν κύριον Σαμφὼν, διότι δὲν ἤθελεν ἀναχωρήσει καὶ τοιοῦτοτρόπως ἠθέλαμεν διεγείρει ὑποψίας εἰς τοὺς μαῦρους καὶ κατὰ συνέπειαν πᾶσα ἔρευνα ἠθελεν ἀποβῆ ματαία.

Ὁ Κλεμανσῶ ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ὑπρέτην του, ὃν εὔρεν ἐνώπιον ὀρεκτικῷ προγεύματος ὅπερ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐγγίση. Ὁ Ἑρνέστης τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, δὲν ἡδυνήθη ὅμως καὶ νὰ τὸν ἐπαναγάγῃ ἐπὶ ὑγειῶν ἰδεῶν. Εἰς ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ κυρίου του οὗτος ἀπάντηα διὰ τῆς φράσεως:

— Βλέπετε, αὐθέντα, δὲν σᾶς πιστεύω· εἶσθε τῆς ἰδέας ὅτι οἱ μαῦροι εἶναι ἄνθρωποι· ἐγὼ σᾶς λέγω ὅχι καὶ ὅτι θὰ τὴν πάθωμεν ὅλοι.

Ἡ μεσολάβησις μόνον τοῦ Κ. Ὁβεν ἡδυνήθη νὰ καθησυχάσῃ ὀλίγον τὸν δυστυχῆ νέον, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἕκαστος κατέβη εἰς τὴν αὐλὴν ἔτοιμος πρὸς ἀναχώρησιν.

Τὸ δρομολόγιον καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδρομῆς εἶχον σχεδισθῆ ἀπὸ τῆς προτερείας, ἐνῶ ὁ Κλεμανσῶ ἐθεᾶτο τὸν χορὸν τῶν μαύρων· εἶχε πληροφορηθῆ ὅμως ὅτι τὸ ὠρισθὲν μέρος ἦν τὸ Θειωδὸς ἡφαίστιον.

Ἴπποι ἦσαν ἔτοιμοι διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, πλεῖστοι δὲ μαῦροι φέροντες τρόφιμα ἠτοιμάζοντο ν' ἀκολουθήσωσι τὴν εὐθυμον συνοδίαν. Ὀδηγοὶ εἶχον προσκληθῆ ὁ δὲ Κ. Βελμότ ὅστις εἶχεν ἐκλέξει, οὕτως εἶπεῖν,